Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פּרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 47 (1040) | Łódź, Czwartek 24 Lutego 1927 | פינפטער יאַהרגאַנג | לאָדז, דאָנערשטאָג כ״ב אדר א תרפ״ז. | Nr. 47 (1040)

אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21. טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24-71

דעצידירטע שטאַנדפּונקט וועגן כינא

פּאַריזער פּרעסע וואָרענט פאַר ענגליש-כינעזישער אינוואַזיע.

פּאַריז, 23, (אַטע) אין די לעצטע טעג האָט די ענגלישע רעגירונג אָנגעהויבן אַן ענערגישע דיפּלאָמאַטישע אַקציע בנוגע דער פראַנצויזישער רעגירונג, כדי צו אויסצופירן, אַז זי זאָל ענדערן איהר אַפּוואַרטענדע שטעלונג לגבי די געשעהעניששען אין כינא.

אויך די רעכטע פראַנצויזישע פּרעסע הויבט אָן אָ׳ויסצודריקען מיט דער פאָדערונג, אַז פראַנקרייך זאָל אָננעמען אַן אַקטיווע שטעלונג אין דער כינא-פראַגע, מחמת, לויט איהר מיינונג, שטעהט איירופּא ערב אַ רוסיש-כינעזישער אינוואַזיע.

לאָנדאָן, 23 (אַ ע) ווי ס׳איז פעסטגעשטעלט געוואָרען האָבען אין דעם נעכטיגען שיסען אויפן אַרסענאַל אין שאַנכאַי אָנטיילגענומען צוויי כינעזישע קרייצער-שיפען. לויט די מיטטיילונג פון שאַנכאַי איז די לאַגע זעהר אַנגעשפּאַנט.

קואָמינטאַנג (נאַציאָנאַל קאָמוניסטישע פּאַרטיי) האָט אַרויסגעגעבען אַ פּראָקלאַמאַציע, לויט וועלכער דער כינעזישער באַפעלקערונג איז פאַרבאָטען, אונטער דער דראָהונג פון טויט, צו פאַרקויפען סחורות צו ענגלישע בירגער.

פּעקין, 23 (ספּ. טעל.) דער אַלגעמיינער שטרייק אין שאַנכאַי פאַרשפּרייט זיך אויף אַ דראָהענדען אופן. ניט אַכטענדיג אויף די רעפּרעסיעס. די פּרעסע דערשיינט שוין ניט עטליכע טעג.

* * *

אין אַלגעמיין קומען איצט פאָר אין כינא דעצידירענדע קאַמפען, און עס איז צו ערוואַרטען, אַז די לאַגע וועט בקרוב אויפגעקלערט ווערען.

דאָס קאַנטאָנעזישע מיליטער רינגעלט ענג אַרום שאַנכאַי.

ווי בעקאַנט קומען איצט די קאַמפען פאַר צוליב דעם, ווער ס׳זאָל האָבען די אויבערהאַנד אין כינא - די סאָוויעטען, צי ענגלאַנד.

די סאָוויעטען האָבען, כדי צו אָפּווענדען די ענגלישע השפעות, געשיקט אויסנוצען די בעפרייאונגס-בעוועגונג פון די כינעזישע נאַציאָנאַליסטען.

איצט האָט ענגלאַנד צוויי ברירות: 1) אייננעהמען אַ קאָמפּראָמיס פאַרן פּרייז פון ווייט-געהענדע הנחות און רעזיגנירען פון די ביז איצטיגע השפעות, אָדער 2) פיהרען ווייטער דעם פאַרביסענעם קאַמף מיט דעם וואָס ווייטער אַלץ שטאַרקערן כינעזישען נאַציאָנאַליזם.

די ערד ציטערט אין טיראָל און אויף די באַלקאַנען.

ווין, 23 (ספּ. טעל.) נעכטען האָבען זיך געפיהלט שטאַרקע אונטערטרייסלונגען פון דער ערד אין דער אומגעגנד פון צעהוואַלד, פערנפּאַס און אינסברוק.

די דאָזיגע אויפציטערונגען ווערען בעטראַכט אַלס המשך פון דער ערד-ציטערניש אין באָסניען, הערצעגאָווינאַ און דאַלמאַציע.

המון אַראַבער אין א״י

רייסט אַרויס מיט די וואָרצלען 4000 עוקאַליפּטען.

ירושלים, 23 (טעלעגראַפיש דורך י. ט. א.) דער אַנטי-ציוניסטישער אַראַבישער פיהרער, וואַדיקוסטאַני גאַד האָט פאַרזאַמעלט אַ המון אַראַבער אין דער געגענד פון שפריה.

דער דאָזיגער המון האָט אויסגעריסען מיט די וואָרצלען 4000 עוקאַליפּטען-ביימער, וועלכע זענען געפלאַנצט געוואָרען דורך יק״א לויט אַ קאָנצעסיע, וואָס זי האָט בעקומען פון דער פּאַלעסטינא-רעגירונג.

די דאָזיגע ווילדע ידיעה האָט אַרויסגערופען אַן אומגעהויערע אויפרעגונג אין גאַנצען יודישען ישוב.

די רעגירונג האָט אינטערגענומען אַן אויספאָרשונג.

פּרענאַר-זיצונג פון סיים דעם 1-טען מערץ.

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט). די פּלענאַר-זיצונג פון סיים וועט פאָרקומען דעם 1-טען מערץ. עס וועט צווישען אַנדערע בעטראַכט ווערען אַ רייהע רעזאָלוציעס, וועלכע זענען אַריינגעטראָגען געוואָרען צום בודזשעט דורך די סיים-קלובען.

ר׳איז נישט אַנטלאָפען.

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט). דעפּ. סאָבאָלעווסקי פון ווייסרוסישען קלוב האָט צוגעשיקט אַ בריף, אַז ס׳איז נישט אמת די ידיעה, אַז ר׳איז אַנטלאָפען.

אַ העברעאיש בוך מיט לאַטיינישע אותיות.

ירושלים, 23, (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) דער רעדאַקטאָר בן-אבי האָט אַרויסגעגעבען אַ בוך אין דער העברעאישער שפּראַך מיט דער ביאָגראַפיע פון זיין פאָטער בן-יהודא.

דאָס בוך איז געדרוקט מיט לאַטיינישע אותיות און איז דאָס ערשטע אין זיין מין.

בעשטימט דעם ד״ר יאַקאָבסאָן

אַלס פאָרשטעהער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע ביים אינטערנאַציאָנאַלען אַרבייטס-אַמט.

לאָנדאָן, 23 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) אין יאַנואַר היי-יאָהר האָט די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע בעשטימט דעם ד״ר יאַקאָבסאָן אַלס דעם פאָרשטעהער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע ביים אינטערנאַציאָנאַלען אַרבייטס-אַמט פון דער פעלקער-ליגע.

איצט האָט דער דירעקטאָר פון אַרבייטס-אַמט, אַלבערט טהאָמאַ שריפטליך מיטגעטיילט דעם ד״ר יאַקאָבסאָן און דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, אַז די נאָמינאַציע איז בעשטעטיגט געוואָרען.

ביי דער דאָזיגער געלעגענהייט דריקט אויס אַלבערט טהאָמאַ זיין סימפּאַטיע צום ציוניזם.

דער קאַראַנטין אין חיפה.

די מטבעות פאַר א״י וועלען פאַרטיג זיין סוף 1927.

לאָנדאָן, 23. (טעלעגראַפיש דורך יט״אַ). אויף דער לעצטער זיצונג פון פּאַרלאַמענט האָט דער אָבער-לייטענאַנט קענוואָרטי אָנגעפרעגט דעם אינערן-מיניסטער היקס, וואָס פאַר אַ שריט די רעגירונג האָט בדעה אָנצונעהמען כדי אויסצובעסערען די לאַגע פון קאַראַנטין אין חיפה, וואָס געפינט זיך אין שכנות מיט אַ מאַלאַריע-זומפּ.

דער קאָלאָניע מיניסטער עמערי האָט געענטפערט, אַז איהם זענען נישט בעקאַנט די בעדינגונגען פון קאַראַנטין.

ער האָט אָבער אויפגעפאָדערט לאָרד פּלומער צוצושיקען בעריכטען וועגען דער לאַגע. דער בעריכט וועט אינגיכען אָנקומען.

אויף אַ פראַגע פון אַ דעפּוטאַט, ווען עס וועט אַרויסגעגעבען ווערען דאָס א״י-געלד, האָט עמערי געענטפערט, אַז די באַנקנאָטען און מטבעות פאַר א״י וועלען זיין פאַרטיג סוף 1927.

אויפשריפטען אויף זיי וועלען זיין ענגלישע, העבראַאישע און אַראַבישע.

אַ גרופּע פינאַנסיסטען אין פּאַריז

זאָל געבען אַ גרעסערע הלואה פאַר׳ן יודישען ישוב אין א״י.

ירושלים, 23 (טעלעגראַפיש דורך יט״א) פון אויטאָריטעטע קוועלען ווערען מיר געוואויער, אַז די פאַרהאַנדלונגען, וואָס ווערען געפיהרט זייט אַ לענגערער צייט מיט אַ פּאַריזער פינאַנצען-גרופּע וועגען אַ גרעסערער הלואה פאַר׳ן יודישען ישוב אין א״י, הויפּטזעכליך פאַר אינדוסטריעלע און לאַנדווירטשאַפטליכע אונטערנעהמונגען – האָבען לעצטענס אָנגענומען רעאַלע פאָרמען.

עס זענען פאַרהאַן אויסזיכטען, אַז דער פּלאַן וועט רעאַליזירט ווערען.

עס האַנדעלט זיך וועגען אַ הלואה פון אייניגע מיליאָן דאָלאַר.

די פינאַנץ-גרופּע שטעלט אַ תנאי, אַז די א״י רעגירונג זאָל האָבען די אויפזיכט איבער די אינסטיטוציעס, וואָס וועלען בעקומען די הלואה, ווי אויך אַז פון די הלואה-געלדער זאָלען בעקומען קרעדיטען אויך נישט-יודען.

וועגען די דאָזיגע בעדינגונגען, וועלכע זענען נישט קיין אולטימאַטיווע, ווערען געפיהרט אונטערהאַנדלונגען.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז דינסטאָג, כ׳ אדר א׳ (דעם 22 פעברואַר) געשטאָרבען אין לאָדז מיין טייערער מאַן, אונזער ליבער פאָטער און זיידע נ. ע.

שלמה מנחם מענדיל שווענטאָוויטש

(ב״ר צבי ז״ל) מזגערוש איז עלטער פון 67 יאהר.

די לויה איז פאָרגעקומען דעם אייגענעם טאָג אין לאָדז פון שפּיטאָל דרעוונאָווסקאַ 75.

וועגען וואָס עס טיילען מיט די אין טיפען טרויער הינטערבליבענע פרוי, הינדער און אייניקעל.

1050

Dr. med.

Różaner

צוריקגעקעהרט.

ספּעציאַל-אַרצט פאַר ווענערישע און הויט-קראַנקהייטען.

— בעהאַנדלונג —

מיט קינסטליכע בערג-זאָנענ.

נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5 — 8 אָוונד

נאַרוטאָוויטש 9 1. שטאָק

טעלעפאָן 28-98.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אין עלטער פון 70 יאָהר מיין ליבע פרוי, אונזער הייסגעליבטע מוטער, שוויגער-מוטער און גרויס-מוטער

נ. ע.

זעלדע רבקה זילבערבערג

די לויה קומט פאָר היינט, דאָנערשטאָג, 2 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז פּאָנסקאַ 39, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע פאַמיליע.

1054

בעקאַנטמאַכונג.

די בעריהמטע פירמע „נאָרדיא-האָווע“

„NORDIA-HAWE“ צמפעהלט טעגליך פרישע נאָרוועגישע

פעטע הערינגען

צו 14 שטיק אין קיסטע, פּרייז 3 זל. פראַ קיסטע. צו בעקומען אין לאָדז

זאַוואַדזקאַ 20 און אויך אויף גינזבערגס פּלאַץ

פאַרטרעטער אויף לאָדז בלאַזענשטיין.

1042

מ׳פערנאַכלעסיגט דעם אינערליכען מאַרק

זאָגט סענאַטאָר ראַטענשטרייך, דער האַנדעלס=מיניסטער ערקלערט, אַז, פערקעהרט, די רעגירונג האָט די נויטיגע פערשטענדניש פאַר דער בעדייטונג פוּן אינערליכען מאַרק.

וואַרשאַ, 23. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים קאָרעספאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער בודזשעט-קאָמיסיע ביים סענאַט איז בעהאַנדעלט געוואָרען דער בודזשעט פון מיניסטעריום פאַר האַנדעל און אינדוסטרי. רעפערירט האָט סענאַטאָר ראַטענשטרויך.

דער רעדנער האָט אָנגעוויזען, אַז אין קיין שום מלוכה, אַ חוץ סאָוויעטען-רוסלאַנד, ווערען די ווירטשאַפטליכע פראַגען נישט אַזוי אונטערגעוואָרפען די פראַגען פון פּאָליטיק, ווי אין פּוילען. דער מיניסטער דאַרף זאָרגען דערפאַר, אַז ביים אַרויסגעבען דעם דעקרעט וועגען די האַנדעלס קאַמערן זאָלען די פּאָליטישע מאָטיווען נישט אַרויסשטעלען אין שאָטען די ווירטשאַפטליכע.

די רעגירונג האָט פערגעסען וועגען דעם וויכטיגסטען מאַרק, וועגען דעם אינערליכען, וועלכער איז רואינירט געוואָרען דורך שטייערען און איז דער פיהרט געוואָרען צום פאַלען פון דער פּראָדוקציע און צום שטייגען פון די פּרייזען.

דער רעדנער פאָדערט עס זאָלען געגעבען ווערען עקספּאָרט-קרעדיטען, אַז די רעגירונג זאָל פאָרשען די עקספּאָרט-בעדינגונגען און אינפאָרמירען די ווירטשאַפטליכע ספערען וועגען אַלע ענדערונגען, וואָס קומען פאָר אויף דעם געביט.

סענ. ראַטענשטרייך רעדט דאַן וועגען דער אינטערנאַציאָנאַלער ווירטשאַפטליכער קאָנפערענץ, וועלכע איז צוזאַמענגערופען געוואָרען אויף מאַי קיין גענף. עס איז פאַרהאַן אַ געפאַהר, אַז אויף דער קאָנפערענץ וועט פראַנקרייך געהן צוזאַמען מיט דייטשלאַנד און אַז מ׳וועט דאָרט פרובען פאָרשטעלען פּוילען אַלס אַן אויסשליסליך אַגראַר-לאַנד. דאָס טאָר נישט דערלאָזט ווערען, ווייל די אינדוסטריע אין פּוילען האָט גוטע אויסזיכטען אויף ענטוויקלונג.

דער רעדנער פאָדערט ווייטער, אַז די האַנדעלס-קאַמערן זאָלען האָבען אַן איינפלוס ביים איינשטעלען דעם קאָנטינגענט פון עקספּאָרט און געהט איבער צו דער פראַגע וועגען די האַנדווערקער. דער האַנדווערקער איז רואינירט דורך דער פאַלשער שטייער-פּאָליטיק, ער בעקומט נישט קיין קרעדיטע. די רעגירונג דאַרף זעהן, אַז די מיליטער-ווערקשטעלען זאָלען נישט קאָנקורירען מיט די האַנדווערקער ביי מלוכה בעשטעלונגען. די האַנדווערקער און סוחרים דאַרפען בעקומען דאָס רעכט צו אַרבייטען לענגער ווי 8 שעה אַ טאָג.

אין דער דעבאַטע האָבען אויך גענומען אַ וואָרט די סענאַטאָרען טרוסקער און שערעשעווסקי. סענ. טרוסקער שטרייכט אונטער די בעדייטונג פון קרעדיט פאַר׳ן האַנדעל, די בעדייטונג פון אינערליכען מאַרק. סענ. שערעשעווסקי ווייזט אָן, אַז די ביז איצטיגע הלואה-פּאָליטיק איז געווען אַ פאַלשע. אויסלאַנד וועט גיכער געבען אַ הלואה דער אינדוסטריע, ווי דער מלוכה.

דאַן האָט גענומען אַ וואָרט דער האַנדעלס-מיניסטער קוויאַטקאָווסקי וועלכער האָט ערקלערט, אַז די רעגירונג האָט די גוטיגע פערשטענדניש פאַר דער גרויסער בעדייטונג פון אינערליכען מאַרק, דער אימפּאָרט איז לעצטענס געשטיגען אויף 100 פּראָצענט, אָבער 94 פּראָצ. פון אימפּאָרט מאַכען אויס אַרטיקלען פון ערשטען געברויך און די איבריגע 6 זענען אַ רעזולטאַט פון די האַנדעלס-טראַקטאַטען מיט פערשידענע מלוכות.

די ווייטערדיגע זיצונג קומט פאָר מאָרגען (היינט).

געזעץ-פּראָיעקט וועגען זעלבסט=פערוואַלטונגען

אנגענומען געוואָרען אין דער סיים-קאָמיסיע אין 2-טער לעזונג

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער אַדמיניסטראַטיווער קאָמיסיע ביים סיים, ס׳איז בעטראַכט געוואָרען דער געזעץ-פּראָיעקט וועגען די זעלבסטפערוואַלטונגען.

דער פאָרשטעהער פון אינערן מיניסטעריום ה׳ ווייסבראָד האָט איבערגעגעבען אין נאָמען פון דער רעגירונג אַ בריוו-טאָטשוווירסטע ערקלערונג, אַז דער געזעץ-פּראָיעקט פון דער מעהרהייט וועגען די זעלבסט פערוואַלטונגען קען נישט נאָר נישט-אָנגענומען ווערען, גאָר קאָן, לויט דער מיינונג פון דער רעגירונג, אפילו נישט דינען אַלס מאַטעריאַל צו דער דיסקוסיע.

ביי דער אָפּשטימונג איז אָנגענומען געוואָרען דער פאָרשלאַג פון דעפּ. פּראַגער נישט צו נעהמען אין אַכט די ערקלערונג פון דער רעגירונג.

דער בעטראַכטער געזעץ פּראָיעקט איז אָנגענומען געוואָרען אין דער 2-טער לעזונג.

דעמאָנסטראַטיווער שטרייק פוּן ארבייטסלאָזע.

וואַרשאַ, 23. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). די אַרבייטסלאָזע, וועלכע זענען בעשעפטיגט ביי עפענטליכע אַרבייטען, זענען לעצטענס אַרויס מיט אַ פאָדערונג צום מאַגיסטראַט וועגען העכערן די שכירות אויף 6 זל. טעגליך.

אַזוי ווי די פאָדערונג איז נישט נאָכגעגעבען געוואָרען, האָבען די דאָזיגע אַרבייטער ערקלערט אַ 2 שעה׳יגען דעמאָנסטראַציע-שטרייק און 10 אין דער פריה האָבען זיי אין אַלע פּונקטען געוואָרפען די אַרבייט.

די רוה איז אין ערגיץ נישט געשטערט געוואָרען.

וועגען פאַבאַר פוּן 1927.

זיצונג פון דער סיים-קאָמיסיע פאַר מיליטער-ענינים.

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספאָנדענט) היינט פאַרמיטאָג איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער סיים-קאָמיסיע פער מיליטער-ענינים, אויף וועלכער ס׳איז געפיהרט געוואָרען אַ ווייטערדיגע דיסקוסיע איבערן געזעץ וועגען פאַבאָר פון 1927.

מצד דער רעגירונג איז אָנוועזענד געווען דער פּולק. פּעטראַזשיצקי און דער פאָרשטעהער פון סאַניטער-דעפּאַרטאַמענט.

דעפּוטאַט זאַלוסקא (ז. ל נ.) האָט געמאַכט פאָרוואורפען אויפ׳ן אַדרעס פון קריגס-מיניסטער (מאַרשאַל פּילסודסקי), פאַרוואָס ער איז נישט געקומען צו דער זיצונג פון דער קאָמיסיע.

פּולק. פּעטראַזשיצקי אַלס פאָרטרעטער פון דער רעגירונג איז אַרויסגעטראָטען מיט אַ שאַרפען ענטפער און האָט אָנגעוויזען, אַז ס׳איז נישטאָ קיין מנהג, אַז דער מיניסטער זאָל קומען אויף דער זיצונג פון דער סיים-קאָמיסיע, ווען עס האַנדעלט זיך וועגען פאַבאָר.

דעפּ. מאָנטשינסקי האָט פאָרגעלעגט אָנצונעהמען דעם געזעץ-פּראָיעקט אָן-בלאָק און אָפּוואַרפען דעם פאָרשלאַג פון דעפּ. ליבערמאַן (פּ.פּ.ס.) וועגען איינפיהרען דעם 1-יאָהריגען מיליטער-דינסט.

דאָס געזעץ איז איינשטימיג אָנגענומען-געוואָרען. דעפּ. ליבערמאַנ׳ס פאָרשלאַג איז אָפּגעוואָרפען-געוואָרען.

מאַרש. פּילסודסקי דערקעלטערט.

וואַרשאַ, 23. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) דער מאַרשאַלעק פּילסודסקי איז לייכט דערקעלטערט און שוין 2 טאָג, ווי ער פערלאָזט נישט דאָס בעט.

נישט אַכטענדיג אָבער דערויף, ערלעדיגט אָבער דער מאַרשאַלעק פערשידענע מיליטער-ענינים.

די סאָוויעטישע פּרעסע וועגען יושקעוויטש׳ס טויט.

מאָסקווע. (י.ט.א.) דער טויט פון סעמיאָן יושקעוויטש האָט געפונען אָנאָבקלאַנג אין דער סאָוויעטישער פּרעסע, וועלכע רופט זיך וועגען איהם אָב זעהר וואַרים.

דער בעוואוסטער ליטעראַטור-קריטיקער פּראָפעסאָר פון רוסישער ליטעראַטור פון מאָסקווער אוניווערזיטעט פּיאָטר קאָגאַן שטעלט דעם פערשטאָרבענעם יושקעוויטש אין איין רייהע מיט די בעסטע רוסישע שרייבער-קעמפער. „זיין געזעלשאַפטליכער פּאַטאָס, זיין העלע שילדערונג דעם אָבפאַל פון דער געזעלשאַפט, די וועלט פון קבצנים, פּראָסטיטוטקעס, אַרבייטער און דאָס איבריגע יודישע אָרימקייט, זיין בעסערער האָט צו געוואַלדטהאָט, וועלכע האָט זיך געקענט דורכרייסען אפילו דורך די קייטען פון דער צאַרישער צענזור, האָבען איהם אויסגעטיילט פון די גרעסטע טייל רוסישע שרייבער, וועלכע זענען אין די יאָהרען פון רעאַקציע אַריינגעפאַלען אין מיסטיציזם. סימבאָליזם און עסטעטיזם. אין זיין ווערק „יעווריעאי" (יודען) האָט ער פּובליצירט אַ ווונדערליך בילד פון יודישע פּאָגראָמען און פון דער יודישער אָרימקייט. זיין פּיעסע „דער קעניג" אין וועלכער ער האָט געגענגעשטעלט די יודישע בורזשואַזיע געגען דער יודישער אָרימקייט האָט געהאַט דעם גרעסטען ערפאָלג אויף דער ביהנע פון גאַנץ רוסלאַנד.

דער בעוואוסטער קריטיקער לעזשניעוו שטעלט אָפּ אין דער „פּראַוודאַ" הויפּטזעכליך אויף יושקעוויטשעס ראָמאַן „עפּיזאָדען" אין וועלכען עס ווערט געשילדערט די עפּאָכע פון בירגערקריג און זאָגט: „יושקעוויטשעס לעצטער ראָמאַן האָט בעוויזען, אַז זיין שעפּעישער טאַלאַנט האָט נאָך נישט אויסגעטריקענט און ווען ער וואָלט נאָך געלעבט, וואָלט ער נאָך מעהר אָנגעהויבען צו פערשטעהען און מיטפיהלען דעם נייעם לעבען, וואָס עס ענטוויקעלט זיך אין סאָוויעט רוסלאַנד".

פאַרזיצער פוּן ווייסרוסישען „סאָוונאַרקאָם" וועגען יודען אין ווייסרוסלאַנד.

מאָסקווע, (יט"א) אָבגעבענדיג אַ בעריכט וועגען דער טעטיגקייט פון דער ווייס-רוסישער רעגירונג אין דער דריטער סעסיע פון אַלפאַרבאַנדישען „ציק" האָט דער פאַרזיצענדער פון ווייס רוסלענדישען קאָמיסאַרען-ראַט אַדאַמאָוויטש לאַנג אָבגעשטעלט זיך אויף דער לאַגע פון יודען אין ווייס-רוסלאַנד.

אין געגענזאַץ פון דער שווערער לאַגע, אין וועלכער יודען געפינען זיך אין אַ סך פון די בורזשואַזע לענדער, אין געגענזאַץ פון דעם אַנטיסעמיטיזם, וואָס דאָרטען הערשט האָבען מיר נעגעבען יודען די מעגליכקייט פריי צו בעוועגען זיך צוזאַמען מיט אַנדערע נאַציאָנאַליטעטען, אויף דעם געביט פון עקאָנאָמישער און קולטורעלער ענטוויקלונג.

מיר האָבען בעוואָרענט פאַר יודען דאָס רעכט אויף אַרבייט און מיר גיבען זיי די מעגליכקייט צו בעשעפטיגען זיך מיט ערד-אַרבייט. פאַר די לעצטע יאָהרען האָבען מיר איינגעאָרדענט אויף דער ערד אַ גרויסע צאָהל יודישע האָרעפּאַשניקעס. עס פערשטעהט זיך, אַז צוליב דעם מאַנגעל אין ערד קאָנען מיר נישט איינאָרדנען אַלע יודען אויף ערד, אָבער אַ היבשען טייל וועלען מיר יאָ איינאָרדנען. מיר האָבען געעפענט יודישע שולען, מיר אָרגאַניזירען יודישע טעכניקומס, מיר גרייטען צו אַ יודישע אינטעליגענץ, מיר האָבען געשאַפען אַ יודישען מלוכה-טעאַטער, וועלכער האָט גרויס ערפאָלג נישט נאָר צווישען יודען נאָר אויך צווישען דער אַלגעמיינער בעפעלקערונג.

אין דער ווייס-רוסישער לאַנדווירטשאַפטליכער אַקאַדעמיע האָבען מיר אַ יודישע קאַטעדרע, וואָס דאַרף צוגרייטען יודישע אַגראָנאָמען, מעליאָראַטאָרס ערד-מעסטער א. אַז. וו., וועלכע זאָלען קענען אַרבייטען צווישען אייגענע אויף דער אייגענער שפּראַך. אין ווייס-רוסישען אוניווערזיטעט איז פאַרהאַן אַ ספּעציעלע אָבטיילונג אויף צוגרייטען יודישע קולטור טוער, אַרויסגערוקט פון צווישען אַרבייטער און פּויערים, מיר האָבען יודישע געריכטען, יודישע סאָוויעטען און אַז. וו.

פונדעסטוועגען, האָט אַדאַמאָוויטש ווייטער געזאָגט, קאָנען מיר נישט זאָגען, אַז ביי אונז זענען אויף דעם געביט קיין שוועריגקייטען נישטאָ. דער פּראָבלעם פון דער אָרימקייט אין די שטעדטלעך איז שאַרף נישט נאָר אין ווייס-רוסלאַנד, גאָר אויך אויף אוקראַינע און אין ר.ס.פ.ס.ר. אַדאַמאָוויטש האַלט, אַז מיט דער ענטוויקלונג פון דער פּראָפעסיאָנעלער בילדונג פאַר דער יוגענד און רעוואָקסענע מיט דער פערברייטערונג פון דער יודישער ערד-איינאָרדנונג. מיט דער ענטוויקלונג פון דער אינדוסטריע און האַנדווערקעריי וועט דער פּראָבלעם פון דער שטעדטעלדיגער אָרימקייט זיין געלעזט.

די ענטוויקלונג פוּן דער יודישער לאַנדווירטשאַפט אין די פעראייניגטע שטאַטען.

ניו-יאָרק, (י. ט א.) דאָ איז פערעפענטליכט געוואָרען דער בעריכט פון דער יודישער לאַנדווירטשאַפטליכער געזעלשאַפט אין די פעראייניגטע שטאַטען דער בעריכט בעווייזט בולט די שטאַרקע ענטוויקלונג פון לאַנדווירטשאַפט צווישען יודען אין אַמעריקא.

אין יאָהר 1900 זענען אין אַמעריקא סך הכל געווען טויזענד יודישע לאַנדווירטשאַפטען. אין יאָהר 1927 איז די צאָהל געשטיגען ביז 57,000 די יודישע לאַנדווירטען בעאַרבייטען אַ מיליאָן אַקער ערד אין ווערט פון 100 מיליאָן דאָלאַר. די אָבטיילונג פאַר לאַנדווירטשאַפטליכע אַרבייטער האָט אין משך פון לעצטען יאָהר איינגעאָרדענט אין די פערמעס 588 פערזאָן. פון יאָהר 1906 האָבען בעקומען בעשעפטיגונג 15,510 יודישע יונגעלייט.

זייט יאָהר 1900 האָט די געזעלשאַפט אַרויסגעגעבען הלוואות אויף אַ סומע פון 51 מיליאָן דאָלאַר. די הלוואות זענען לאַנגטערמינירגע און זענען פּינקטליך געצאָהלט.

די יודישע לאַנדווירטשאַפטליכע געזעלשאַפט גיט אַרויס די איינציגע יודישע לאַנדווירטשאַפטליכע צייטונג אין אמעריקא „דער יודישער פאַרמער".

אַ בעריהמטער געלערנטער וועגען ארץ=ישראל און ציוניזם.

גענף, דער בעריהמטער פראַנצויזישער פיזיקער פּויל לאַנזשעווען האָט געהאַלטען אין גענפער אוניווערזיטעט אַ רעפעראַט וועגען דער אויפלעבונג פון נאָהענטען מזרח. דער רעפעראַט האָט געהאַט אַן אויסערגעוועהנליכען ערפאָלג. פּראָפ. לאַנזשעווען האָט בעהאַנדעלט די טעאָרעטישע פאָראויסזעצונגען פון סאָציאַלען צוזאַמענלעבען אין גע ווויסע גרופּען און האָט אָנגעוויזען אויף דער נויטווענדיגקייט צו ענטוויקלען די אינדיווידועלע אייגענשאַפטען פון בעזונדערע פעלקער.

אין משך פון זיין רעפעראַט האָט פּראָפּ. לאַנזשעווען שאַרף פערורטיילט דעם אַנטיסעמיטיזם וואָס ווילדעוועט נאָך אין געוויסע באַלקאַן-לענדער.

ה׳ אַבערסאָן אינטערוועניערט אין די פעלקער=בונד=קאָמיסיעס.

גענף. (י. ט. א.) דער שטענדיגער פערטרעטער פון „קאָמיטעט פון יודישע דעלעגאַציעס" און פון „היאַס-עמיגדירעקט" ביים פעלקער-בונד האָט, נאָך זיין צוריקקעהר פון בערלין פון דער בעראַטונג וועגען מלוכה׳לאָזע, אָבגעהאַלטען אַ לענגערע קאָנפערענץ מיט דער מינדערהייטס-סעקציע, מיט דער קאָמוניקאַציע-סעקציע און מיט דער אָבטיילונג פאַר הימלאָזע ביים אינטערנאַציאָנאַלען אַרבייטס-אַמט.

בעת די קאָנפערענץ האָט ה׳ אַבערסאָן פאָרגעלעגט און מאָטיווירט די בעשלוסען פון דער בערלינער קאָנפערענץ וועגען מלוכה׳לאָזע.

לאָדז. 24. פעברואַר. 1927

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 24. פעברואַר. 1927

דער יודישער קאָנגרעס.

אין ניו-יאָרק האָט זיך געעפענט דער אַזוי-גערופענער יודיש אַמעריקאַנישער קאָנגרעס. די ערשטע פיהרער פון אַמעריקאַנישען יודענטום. די פערטרעטער פון אַלע בעדייטענדע יודישע אינסטיטוציעס און אָרגאַניזאַציעס האָבען זיך פערזאַמעלט מיט דעלעגאַטען פון די גרעסטע יודישע ישובים און די פעראייניגטע שטאַטען און רעדען אַרום די גרויסע פראָבלעמען פון דער יודישער פּאָליטיק — נישט פון דער יודישער פּאָליטיק [אין אַמעריקאַ, נאָר פון דעם גאַנצען וועלט יודענטום. עס וועלען געהאַלטען-ווערען וויכטיגע רעדעס וועגען דער לאַגע פון יודען אין מזרח אייראָפּאַ. וועגען די האָפנונגען אויף דער פּאַלעסטינאַ-אַרבייט, וועגען דעם קאָנסטרוקטיווען אויפבוי-פּראָגראַם אין די לענדער, וועלכע האָבען געליטען פון דער מלחמה, וועגען עמיגראַציע, קאָלאָניזאַציע, יודישע ערציהונג און אַזוי ווייטער.

קיינער ערוואַרט נישט קיין מאָמענטאַלע פּראַקטישע רעזולטאַטען פון דעם איצטיגען קאָנגרעס. זיינע צילען זענען אויך נישט געריכטעט אויף דערגרייכונג פון פּראַקטישע רעזולטאַטען. עס איז נישט מעהר ווי אַ בעדייטונגספולע פּאָליטישע נאַציאָנאַלע מאַניפעסטאַציע. דער ערפאָלג וועט זיין גענוג גרויס, אויב די ווערטער, וואָס וועלען דאָרט געזאָגט-ווערען, און די לאָזונגען, וועלכע מען וועט דאָרט פּראָקלאַמירען, וועלען ברייט און ווייט צוטראָגען-ווערען און וועלען געפינען אַן אָפּקלאַנג אין יעדען יודישען קיבוץ, אין יעדען יודישען הויז.

דער קאָנגרעס וועקט די גרעסטע און טייערסטע יודישע אַמביציע, אַ מאָל אַ חלום און היינט שוין אַזוי נאָהנט צו פּראַקטישער דורכפיהרונג.

— אַ רעפּרעזענטאַנץ פון אַלוועלטליכען יודענטום, אַ פערטרעטונג אין נאָמען פון גאַנצען יודישען פאָלק!

מיט דער שאַפונג פון אַזאַ צענטער פערשווינדעט אויף שטענדיג דער טראַגישער זין פון דעם אויסדרוק „צוזיים און צושפּרייט". ווי ווייט עס זאָל נישט זיין פערוואָרפען היינט אַ יודישער קיבוץ, וועט ער דאָ פערבונדען מיט דעם גאַנצען פאָלק. וואו ערגיץ אין דער וועלט זאָל זיך נישט געפינען אַ יודישע גרופּע — זי וועט וויסען, אַז זי איז נישט איינזאַם און נישט עלענד, זי איז אַ טייל פון פאָלק.

איז דען דאָס נישט דאָס גרעסטע נאַציאָנאַלע ציל פון דעם יודענטום אויף אַלע געביטען פון עפענטליכען לעבען?

דער קאָנגרעס, וואָס איז פייערליך געעפענט געוואָרען אין ניו-יאָרק, איז אַ שריט צו דעם גרויסען ציל.

י. גראָסמאַן.

GOEDECKE & Co.
ANUSOL
WYPRÓBOWANY I WYGODNY SPROWADZAJĄCY ULGĘ w CIERPIENIACH
LECZNICZY ŚRODEK PRZECIWKO
HEMOROIDOM
CZOPKI ANUSOL
PRAWDZIWY TYLKO w PUDEŁKACH z PLOMBĄ
DO NABYCIA we WSZYSTKICH APTEKACH I SKŁADACH APTECZNYCH.
JENERALNI PRZEDSTAWICIELE NA RZECZPOSPOLITĄ POLSKĄ
DOM HANDLOWY
ED. KOCH i W. BORMANN
WARSZAWA
UL. BODUENA № 1.

יודיש בלוט איז הפקר.

יודיש בלוט איז הפקר.

דער מערדער פון יודישען סטודענט דוד פאַליק איז ווי אַ נאַציאָנאַלער „העלד" בעפרייט געוואָרען פון בלוטען, נאָכדעם דאָס געריכט האָט אין נאָמען פון דער רומענישער מלוכה אַרויסגעטראָגען זיין פרייספּרוך. אין דער ערשטער באַנק פון געריכט-זאַל איז געזעסען דער „בעריהמטער" פּראָפ. קוזאַ און אַכטונג געגעבען, אַז די בעשטימונגען פון'ם געזעץ און די געבאָטען פון גערעכטיגקייט זאָלען חס וחלילה נישט ווערען אָנגעווענדעט צוליב אַ יוד.

און ער האָט עס דערגרייכט. דער שאַנד-פלעק פון די וועלט-בעריהמטע ווילדע עקסצעסען פון דער אויפגעהעצטער רומענישער מאַסע איז אויפגעדרוקט געוואָרען נאָך אַ מאָל אויפ'ן סימבאָל פון רומענישער גערעכטיגקייט, אויפ'ן רומענישען געריכטס וועזען.

מיר רופען נישט נאָך בלוט, מיר פאָדערן נישט קיין נקמה און דאָך מאַכט אונז דער אורטייל ציטערן ווע-גען דער זיכערקייט פון אונזערע רומענישע ברידער, וועגען דער יודישער זיכערקייט בכלל. עס איז נישט צום ערשטען מאָל — אָבער איז עס צום לעצטען מאָל? — אַז אין די שטימונגען פון פאָלקס-ריכטער רופט זיך אָן דער ווידערקול פון ווילדען, בלינדען האַס, וואָס זעהט נישט און פיהלט נישט די סכנה פון הפקרות פון מענשליכען בלוט. אויך פון יודישען בלוט.

איז דער רומענישער פויער, וואָס איז געזעסען אויף דער באַנק פון געשווירענע, דער קרבן פון אַ מפרשוּלדעטער פינסטערקייט, דאָ וועלכער קייג

פון דעפ. דר. אברהם אינזלער.

פון נידערט-עכטיגער, געמיינער אויפרייצונג אין דער האַנד פון רומענישע אינטעליגענץ, פון דעם מין „קוזאַ'ס" דער אמת שולדיגער אין דעם טיפען אָבגרונד, וואָס גראָבט זיך טאָג-טעגליך אויס צווישען רומענישער וויל קיים אין אייראָפּעאישע ציוויליזאַציע, צווישען רומענישען שטאַט און די קולטור-פעלקער פון דער וועלט? איז דער רומענישער פויער, די רומענישע מאַסע שלעכט צי בליינד?

די פראַגע האָבען נישט מיר צו פערענטפערן, מיר קאָנען זי נישט פערענטפערן היינט אונטער דעם איינדרוק פון אומגעהייערליכען אורטייל און נאָך מעהר אומגעהייערליכע שטימונגען, וועלכע דער אורטייל האָט אַרויסגערופען. מיר שטעהען פאַר דעם שוידערליכען פאַקט, וואָס וועט געפינען פלאַץ צווישען די טרויעריגע שורות פון אונזער גלות-כראָניק — יודיש בלוט איז הפקר..

דוד פאַליק איז טויט, און זיין מערדער טאָטו'ס שטראָף קאָן איהם נישט מעהר געבען טאַכען, אָבער עס לעבען טויזענדער, מיליאָנען פאַליקס און טאָטו'ס אויך. די טאָטוס אין רומעניען וועלען בעקומען פרישען מוט, האָפנונג און זיכערקייט, אַז אויב פאַליקס זענען נאָר יודען ברענגט זייער טויט נישט שטראָף, נאָר בלומען. עס וועט רייצען די לייכטקייט צו ווערען אַ „נאַציאָנאַלער העלד".

יודיש בלוט איז הפקר, אָבער עס קומט צוריק פאַר די טאָטוס עפענט עס דעם וועג צו כבוד, קאַריערע, העלדענטום...

און וועט דאָס אומשולדיגע בלוט שווייגען? און וועט די וועלט נישט וועלען דערהערען זיין קלאַג און וועהגעשריי, און וועט די קולטור-מענשהייט נישט פונאַנדערשיידען גרויענהאַפטע פאַרב פון בלוט פון דער פּראַכט פון פורפור?

מיר יודען וואַרטען און זעהען מיר וואַרטען שוין אַזוי לאַנג, נאָך אַ ווייל, דאָס קול פון בלוט איז מעכטיג. עס וועט פעריאָגען די רוה און ברעכען די שטילקייט, און רופען נאָך רעכט, מענשליכקייט און גערעכטיגקייט ווי לאַנג? ביז עס וועט זיך אָנזאַמלען אַזוי פיל אומשולדיגע בלוט, אַז עס וועט אין איהם דערשטיקט און דערטראָנקען ווערען די מענשליכע בעסטיע, וואָס ערשיינט היינט דאָ און מאָרגען דאָרט, און פייערט איצט טריומפען אין דעם בענייטען רומעניען...

און ביז אַהין? לעבען זעכצעהן מיל יאָן יודען אויף דער וועלט, און זיי טאָרען נישט שווייגען. זאָל אַ שטים פון פּראָטעסט דערשיטערען און צושטערען די פערברעכערישע רוה בשעת בלוט ווערט אומשולדיג פערגאָסען. אויס די בלומען אין רומענישען געריכטס-זאַל מוזען ווערען שטייגער פון פערדאַמונג, וועלכע וועלען אַראָבפאַלען פון דער קולטור-מענשהייט אויף די קעפ פון האַלב ווילדען רומעניען

נישט אונז צוליב, נישט צוליב יודען הפקרות פון יודיש בלוט איז הפקרות פון מענשליך בלוט. הפקרות פון בלוט איז אַ סכנה פאַר דער וועלט.

יודישע נייעס.

יודישע קאָמוניסטישע יוגענדליכע פאָדערען צו ליקווידירען דעם „החלוץ".

מאָסקווע. (י. ט. א.) אין מאָסקווע איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון יודישע קאָמוניסטישע יוגענדליכע. צווישען אַנדערע איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, וועלכע פאָדערט צו ליקווידירען די „פּועלי-ציון" און דעם „החלוץ" אין סאָוויעט-רוסלאַנד און אויך צו פערבאָטען זייערע זשורנאַלען.

„די פערמאָגטע לעגאַליזירטע אָרגאַניזאַציעס — ווערט געזאָגט אין דער רעזאָלוציע — זענען פּאַקטיש אַ פייגענבלאַט פאַר די אומלעגאַלע קאָנטער-רעוואָלוציאָנערע ציוניסטישע גרופּירונגען".

אַ פּראָצעס געגען יודען, וואָס זענען אַרויסגעטרעטען געגען כוליגאַנעס.

בוקאַרעשט, (י. ט. א.) ווי מיר האָבען שוין זיינער צייט געמעלדען זענען כוליגאַנישע שילער בעפאַלען אום יום-כפּור די שול אין פּיאַטרא נעאַמצע, אויסגעהאַקט די שויבען און פערוואונדערט עטליכע מתפּללים די מתפּללים זענען אַרויס פון שוהל און אָבגערעכענט זיך מיט די אָנפאַלער.

צוליב דעם זענען 15 יודען אָנגעקלאָגט געוואָרען אין געריכט, די אָנקלאָגער פאָדערען פייער און האַלב מיליאָן לייר ענטשעדיגונג.

די פערטייטיגער פון די יודישע אָנבעקלאָגטע האָבען געפאָדערט צו רופען אַ גאַנצע רייהע עדות, דער געריכט האָט די פאָדערונג פון דער פערטיידיגונג אָבגעוואָרפען. ביידע אַדוואָקאַטען האָבען זיך דעריבער ענטזאָגט אין אַזעלכע בעדינגונגען צו פיהרען די פערטיידיגונג. דער אורטייל ווערט ערוואַרט די טעג.

די גרויסע ערד-ציטערניש אין דרום-אייראָפּאַ

פלאַמען-פייער און שניי.—ווי זעהט יעצט אויס סאַראַיעוואָ?—ווילדע באַנדעס בושעווען אין חרובע געגענטען. — וואָס זאָגען די געלערטע וועגען דער קאַטאַסטראָפע?

מיר האָבען שוין טעלעגראַפיש געמאָלדען, אַז אין יוגאָסלאַוויען איז פאָרגעקומען אַ גרויסע ערד-ציטערניש. די דאָזיגע ערד-ציטערניש, וואָס איהר גלייכען איז נישט געווען זייט 50 יאָהר האָט געדויערט 44 סעקונדען, אָבער קליינע ציטערנישען און אויסטויימלענישען זענען פאָרגעקומען דעם 14-טען היינטיגען חודש אין פערלויף פון אַ גאַנצען טאָג.

די קאַטאַסטראָפע האָט מען געשפּירט אין גאַנץ יוגאָסלאַוויען, פון ליובינעץ ביז ראַגוזע (אין געוועזענעם הערצעגאָווינאַ). דערביי זענען פאָרגעקומען מוראַ'דיגע שטורמען און בליצען. צו דער זעלבער צייט, ווען די פלאַמען האָבען אַרומגעכאַפּט אַ טייל איינגעפאַלענע הייזער, האָט אין יענער געגענד געהערשט אַ מוראַ'דיגער פראָסט. אַ געדיכטער שניי האָט בעדעקט אַלע וועגען און טאָלען. אַלע טעלעפאָן-און טעלעגראַף, ווי אויך אייזענבאַהן-ליניעס זענען איבערגעריסען און מען קען נישט צוקומען אַהין מיט רעטונג.

מחנות באַנדיטען האָבען זיך אַהין געלאָזט ראַבעווען אין יענער שווער-געפּרובטער געגענד, און דעריבער האָט די יוגאָסלאַווישע רעגירונג פּראָקלאַמירט בעלאַגערונגס-צושטאַנד און אַהינגעשיקט מיליטער.

ביז איצט איז נאָך נישט געלונגען פעסטצושטעלען די צאָהל קרבנות און דעם מאַטעריעלען שאָדען, וואָס די קאַטאַסטראָפע האָט גורם געווען.

דאָס געביט אין יוגאָסלאַוויען, וואו עס איז איצט פאָרגעקומען די ערד-ציטערניש, איז פון אייביג אָן אַ וואולקאַנישעס, און אָפטמאָל זענען דאָרט פאָרגעקומען לייכטע ערד-ציטערנישען. צום לעצטען מאָל איז אַזאַ פערהעלטניסמעסיג לייכטע ערד-ציטערניש פאָרגעקומען אין יאָהר 1895, בעת עס איז חרוב געוואָרען די שטאָט לייבאַך, ווי אויך אין יאָהר 1905 אין סקוטאַרי-געביט.

דעמאָלט האָט די ערד-ציטערניש אַרומגענומען באָסניען, הערצעגאָווינאַ, ווי אויך דאַלמאַציען, דהיינו: דעם צענטער פון דעם קעניגרייך פון די סערבען, קראָאַטען און סלאָווענער, וואָס איז געשאַפען נאָך דער מלחמה. סאַראַיעוואָ, די הויפּט-שטאָט פון באָסניען, פון וואַנען עס האָט זיך אָנגעהויבען די וועלט מלחמה, איז איצט, בעת דער ערד-ציטערניש, חרוב ומחורב געוואָרען. כמעט אַלע הייזער אין סאַראַיעוואָ און אין דער סביבה זענען בעשעדיגט געוואָרען. טויזענדער איינוואוינער זענען היימלאָז אין אַ שוידער האָט אַרומגענומען צו זעהן, ווי מענשען זענען אַרומגעלאָפען אין מיט'ן שניי און פראָסט כמעט נאַקעט, ווייל דאָס אומגליק איז געקומען אַזוי פּלוצלינג, אַז מען האָט נישט בעוויזען צו ראַטעווען עפּעס פון האָב און גוט'ס.

דאָס חרוב-געוואָרענע סאַראַיעוואָ איז אַ מאָלערישע שטאָט, וואו אייראָפּאַ און אַזיען זענען אויסגעמישט.

דאָרט טראָגען נאָך די פרויען שלייערס, ווי אין אַזיען. אָבער בלויז די בעאַמטינס אין טעלעפאָניסטקעס זענען שוין עמאַנציפּירט.

די שטאָט האָט 119 מאָשייען, וואָס זענען ביינאַכט העל-בעלויכטען. און דאָס איז געווען פון די אייגענטימליכקייטען פון דער שטאָט.

ווען מען פאָהרט מיט דער אייזענבאַהן אין יענער געגענד, וואו עס איז פאָרגעקומען די קאַטאַסטראָפע, ענטפּלעקט זיך אַ בילד פון זעלטענער שענקייט. מען זעהט ריזיגע בערג און טאָלען. אין דער גאַנצער געגענד פאַשען זיך סטאַדעס ציגען מיט לאַנגע האָר, און פּאַסטושקעס, אָנגעטאָן אין די פאַרביגסטע קליידער, מיט לאַנגע צעלאָזענע שוואַרצע האָר, בעוואַכען אין דער איינזאַמקייט די ציגען, וואָס איז אויך אַ הויפּט-קוואַל פון חיונה.

ביים אַלמאַ-טייך וואוינען אַסך פּישערס, וואָס כאַפּען סאַרדעלען, וועלכע זענען בעריהמט אין גאַנץ אייראָפּאַ.

ווייטער ציהט זיך די אייזענבאַהן אַיבער גראַזאָוואָ ביז מיטראָוויטש, אָבער אַלץ איז איצט צושטערט פון דער ערד-ציטערניש. אין מיטראָוויטש איז אפילו איינגעוואָרפען געוואָרען דער וואָקזאַל. אין ליובינעץ זענען איינגעפאַלען 30 הייזער.

בעת דער קאַטאַסטראָפע איז אויך געשעהען די מערקווירדיגע דערשיינונג, וואָס אַ רייהע בערג האָבען זיך שטאַרק איבערגערוקט פון זייערע ערטער און געקומען אין בעוועגונג.

דער בעריהמטער געלעהרטער, דער פיהרער פון דער ווינער מעטעאָראָלאָגישער סטאַנציע, ד"ר וויקטאָר קאָנראַד, האָט געגעבען פאָלגענדע דערקלערונגען וועגען דער ערד-ציטערניש.

די סייסמאָגראַפען אין ווין האָבען בעת'ן אומגליק אַזוי שטאַרק געאַרבייט, אַז די אַפּאַראַטען זענען ערשט נישט בעשעדיגט געוואָרען פון גרויס אָנשטרענגונג. מ'האָט באַלד בעמערקט, אַז די קאַטאַסטראָפע שפּילט זיך אָפּ אין דרום-אייראָפּע, אויף אַ מרחק פון אַן ערך 600 קילאָמעטער. און ווי עס זאָל נישט זיין צו בעדויערען די געליטענע, מוז מען דאָך פעסטשטעלען מיט צופרידענקייט, אַז די וויסענשאַפט האָט נישט געהאַט קיין טעות, ווייל באַלד האָט דער טעלעגראַף געמאָלדען, אַז די ערד-ציטערנישען האָט זיך אָפּגעשפּילט אין יוגאָסלאַוויען.

דער באָדען, וואו עס איז פאָרגעקומען די ערדציטערניש, איז איינער פון די אַקטיווסטע ערד ציטערניש-געביטען פון דער ערד. בכלל שטעהט דער באַלקאַן-האַלב-אינזעל אויפ'ן פערטען אָרט בנוגע ערד ציטערנישען. דאָס געפעהרליכע געביט נעהמט אַרום 100 טויזענד קוואַדראַט קילאָמעטער. עס איז שווער וביאות צו זאָגען, אויב די ערד-ציטערניש וועט זיך איבערחזר'ן און פערשפּרייטען איבער גאַנץ אייראָפּאַ, אָבער איין זאַך ווייס מען: בעת דער לעצטער ערד-ציטערניש אין יוגאָסלאַוויען איז פערשווענדעט געוואָרען אַן ענערגיע פון 100 מיליאָן פערד-קראַפט, און עס איז אַ שאָד, וואָס מען קען די דאָזיגע ענערגיע נישט פערווענדען פאַר נוצליכע צוועקען לטובת דער מענשהייט.

(ע-ן).

Dr. PRYBULSKI

צוריקגעקעהרט.

וואַהאַדלאַ 1, טעלעפאָן 25-38

זעקסועלע און האָר - הויט - קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוענד, דאַמען: פון 4—5 נאָכם.

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24

אינערליכע- און קינדער-קראַנקהייטען. נעמט אָן פון 6—7, זונטאָג פון 3—4.

דאס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאט
24. פעברואַר 1927.

24
דאָנערשטאָג
כב
אדר א תרפ"ז

פעברואַר
זון-אויפגאַנג 6.38
זון-אונטערגאַנג 5.02
לענג פון טאָג. 10,30

האַנדעלס-קאַמער אין לאָדז.

(פ) עס ווערען שוין געמאַכט פאַר-בערייטונגען צו עפענען אין לאָדז די האַנדעלס-אינדוסטריע-קאַמער. דער בודזשעט פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער וועט בעטרעפען 1 מיליאָן זלאָטיס.

וועקסלען פראָטעסטען פערקלענערן זיך.

(מ) אין יאַנואַר, ה. י. זענען ביי די לאָדזער רעיענטען פראָטעסטירט געוואָרען 8,584 וועקסלען, אויף דער סומע פון 1,603,601 זלאָטעס.

עס זענען אויסגעקויפט געוואָרען וועקסלען פאַר'ן פראָטעסט 3,464 אויף אַ סומע פון 783,609 זלאָטעס.

אין דעם זעלבען חודש פון פאָריגען יאָהר זענען פראָטעסטירט געוואָרען 11,913 וועקסלען אויף אַ סומע 3,326,059 זלאָטעס.

די ציפערען בעווייזען, אַז אין פער-גלייך מיט'ן פאָריגען יאָהר פראָטעסטירט מען היינט בעדייטענד ווייניגער וועקס-לען.

„לאָקאַטאָר" חיל בויען.

(ס) דהיינטיגען שבת פאָהרט אַרויס קיין וואַרשאַ אַ דעלעגאַציע פון פעראיין „לאָקאַטאָר", כדי צו אינטערווענירען ביים וו צע - פרעמיער באַרטעל וועגען אָנהויבען אין לאָדז אַ בוי - אַקציע פאַר די דירה- און דעכלאָזע.

מזל פון לאָדזער יודען.

עטליכע אונבעמיטעלטע לאָדזער יו-דען האָבען ביי דער לעצטער ציהונג פון דער לאָטעריע געוואונען 50.000 זלאָטעס אויף נומער 270.883 אין דער קאָלעקטור פון י. א. ליפמאַן, פעטרי-קאָווער 32.

ראַדיאָ.

(ס) צוליב די ידיעות, אַז גאָר אין גיכען זאָל ערשיינען אַ פעראָרדנונג, לויט וועלכער עס זאָלען אָפּגעשאַפט ווערען די אָפּצאָהלונגען פון ראַדיאָ אַפּאַראַטען, טיילט מיט דער פּאָסט-אַמט, אַז די פראַגע איז לגמרי נישט אַקטועל.

אין די אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(§) היינט, דאָנערשטאָג דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: ל. פּאַ-וולאָווסקי (פּעטריקאָווער 307), ס. האַמ-בורג (גל בנא 50), ב. גלוכאָווסקי (נאַ-רוטאָוויטשאַ 4), י. שיטקעוויטש (קאָ-פערניק-גאַס 26), א. כאַרעמקאַ (פּאָמאַר-סקאַ 10) און א. פּאַטאַש (פּלאַץ-קאָ-שטשעלני 10).

פון געריכט.

רעצעפּטען אָהן ערלויבניש.

(§) נעכטען האָט דאָס קרייז-געריכט אין לאָדז אונטער'ן פאָרזיץ פון ריכטער אילניש בעטראַכט דעם פראָצעס פון יוזעף מאַרקאָווסקי, אַ אייגענטימער פון אַן אַפּ-טייק סקלאַד פון רזשגאָווסקאַ 51, וועל-כער איז בעשולדיגט געוואָרען אין מאַ-כען רעצעפּטען אָהן ערלויבניש דערויף.

נאָך אַ בעראַטונג האָט דאָס געריכט פער'משפט מאַרקאָווסקי'ן צו בעצאָהלען 50 זל. שטראָף.

די נ. ד. און כ. ד. דראָהען צו שטימען געגען בודזשעט פון שטאָט-ראַט.

ברוגז צווישען די נ. פּ. ר. מיט די ענדעקעס. — אַלע יודישע פאָרשלאַגען ווערען אָפּגעוואָרפען. — ווידער בעקומט אַ צוקערל. — די געדריקטע שטימונג אויף דער זיצונג. — אינצידענט צווישען ראַטמאַן ראַפּאַלסקי און פרעזעס פיכנא.

ווייטערדיגע אָבסטרוקציע אין שטאָט-ראַט.

די אָפּאָזיציע אין שטאָדט-ראַט האָט זיך פערגרעסערט. עס זענען צוגעשטאַ-נען צו דער אָפּאָזיציע... די נ.-דעקעס און כ.-דעקעס.

געשעהען איז דאָס אויף פאָלגענדען אופן. אויף די זיצונגען פון בודזשעט-קאָמיסיע איז בעשלאָסען געוואָרען געגען די שטימען פון „קאָלאָ"-נאַראָדאָווע, כ.ד. מיט פרעזידענט ציגאַרסקי אָן דער שפּיץ אַריינצושטעלען אַ פּאָזיציע פאַר דעם גייעם נ. פּ. רישען לאָווניק קאָזשימיער-סקי אין דער הויך פון 11 טויזענד זלאָטיס אַ יאָהר, הגם דער פרעזידענט האָט אָפען ערקלעהרט, אַז ער האָט פאַר'ן נייעם לאָווניק קיין שום אַרבייט נישט, ווייטער האָט די נ. פּ. ר. אויסגע-נוצט איהר מעהרהייט אין דער קאָמיסיע און בעשלאָסען אויסצושטרייכען פון בודזשעט די סומע פון 200 טויזענד זלאָטיס אַלס צוריקצאָהלונג פון דער הלואה, וועלכע ס'האָבען בעקומען די אָנגעשטעלטע, די כ.-דעקעס האָבען גע-שריגען, אַז ס'איז נישט פערהאַן מיט וואָס צו פערטרעטען די 200 טויזענד זלאָטיס, די נ. פּ. ר. האָבען זיך אָבער געטראָצט, אַז ס'געהט צו נייע וואַהלען און ס'לוינט נישט איינצורייסען מיט די שטאָטישע אָנגעשטעלטע. די פאָרשטע-הער פון די כ. ד. און „קאָלאָ-נאַראָדאָווע" האָבען דעמאָנסטראַטיוו פערלאָזען די זיצונג פון דער בודזשעט קאָמיסיע און האָבען בפירוש ערקלערט, אַז ביי דער דריטער לעזונג וועלען זיי שטימען געגען בודזשעט. אַזוי אַרום האָט זיך די „אָפּאָזיציע" גאַנץ היבש פערשטאַרקט.

די גאַנצע זיצונג פון דער בודזשעט-קאָמיסיע איז אָבער צוזאַמענגערופען געוואָרען נישט צוליב דעם [א]ויבענ-דערמאָהנטען, נאָר כדי צו געפינען אַ מיטעל, ווי אַזוי עס זאָל אָפּגעשטעלט ווערען די אָבסטרוקציע, וועלכע ס'פיה-רען די „פּועלי ציון" און „בונד". ווי בעקאַנט איז די אָבסטרוקציע געפיהרט געוואָרען צוליב די פאָדערונגען וועגען רעכט אויף אַרבייט פאַר יודישע אַר-ביטער און אָנגעשטעלטע און סובסי-דיעס פאַר'ן יודישען שול-וועזען. די בודזשעט קאָמיסיע ועהט אויס האָט זיך נישט שטאַרק גערעכענט מיט די יודי-שע פאָדערונגען און האָבען די פאָר-שלאַגען פון די יודישע סאָציאַליסטישע ראַטמענער אָפּגעוואָרפען אָהן חכמות. עס זענען נאָר אָנגענומען געוואָרען דער פאָרשלאָג פון ראַטמאַן האַלבערש-טאַט צו סובסידירען די יודישע אָוונד-קורסען מיט 1500 זלאָטיס און פון ראַט-מאַן ליכטענשטיין צו סובסידירען די ספּאָרט-גרופּען ביי „מאַז" מיט 1000 זל. די נ.פּ.ר. האָבען געמיינט, אַז צוליב די דאָזיגע אָנגענומענע פאָרשלאַגען וועט די אָבסטרוקציע אָפּגעשטעלט ווע-רען. זיי האָבען אָבער געהאַט אַ טעות. אַזוי לאַנג ווי די פאָדערונגען פון די יודישע אַרבייטער - ראַטמענער זענען נישט נאָכגעגעבען, האָבען זיי ער-קלערט, וועט די לינקע פאַרלאַמענטאַ-רישע אָבסטרוקציע נישט אָפּגעשטעלט ווערען.

קיין בעסערען מזל האָבען אויך נישט געהאַט די פאָרשלאַגען פון אַנדע-רע יודישע ראַטמענער. אַלע פאָרשלאַ-גען פון ד"ר שוויג זענען אָפּגעוואָר-פען געוואָרען, פון דעפּ. מינצבערג'ס פאָרשלאַגען האָט די קאָמיסיע נאָר אָנ-גענומען איינעם - סובסידירען די ישובה אויף סאָלנא 6 מיט 2000 זלאָטיס.

די נעכטיגע פלענאַרע זיצונג פון שטאָט-ראַט האָט זיך דעריבער אָנגע-הויבען ביי דער אונצופרידענהייט פון אַ פאַקטישער מעהרהייט פון שטאָט-ראַט און מ'האָט זיך געריכט, אַז די זיצונג זאָל אַ לאַנגע מינוט אויסגעריסען ווערען, די ראַטמענער זענען כמעט אין קאָמפּלעט, אויך אַלע מאַגיסטראַט-מיטגלידער זענען אויפ'ן אָרט די זיצונג עפענט ראַטמאַן וואָלשינסקי, ראַטמאַן פייפער גיט אָפּ אַ בעריכט פון די זי-צונגען פון דער בודזשעט - קאָמיסיע. בעת ראַטמאַן פייפער רעדט מאַכען איהם די ענדעקעס אָפט צווישען-רופען (אַזוי ווי אַן'עכטע אָפּאָזיציע).

נאָכדעם טרעט מען צו אָפּצושטימען אַלע פאָרשלאָגען, וועלכע זענען אַריינ-געטראָגען געוואָרען צום בודזשעט פון דער קולטור- און בילדונגס - אָפּטיילונג, דערביי ווערען אָפּגעוואָרפען די פאָר-שלאָגען פון ד"ר שוויג צו סובסידירען „הרצליה", שלום עליכם שולע, „הזמיר" און די גאַרדאָן ביבליאָטעק. עס ווערען אויך אָפּגעוואָרפען די פאָרשלאָגען צו סובסידירען די יודישע שולען, די יודי-שע ביבליאָטעקען, דאָס יודישע טעאַ-טער און אַנדערע, סוף כל סוף איז דער בודזשעט פון דער בילדונגס-אָפּטיילונג אָנגענומען געוואָרען.

דאַן נעהמט איבער דעם פאָרזיץ דער פרעזעס פיכנא, אויף דער טאָג אָרדנונג שטעהט דער בודזשעט פון דער געזונד-הייטס - אָפּטיילונג. דער פרעזעס פיכנא פּרובט צו שטיגלען די פּאָזיציעס פון בו-דזשעט, די ראַטמענער האַלבענדערסקי און מילמאַן טראָגען אַריין הונדערטער פאָרשלאָגען, דער פרעזעס מאַכט זיך נישט זעהענדיג און הויבט אָן די אָפּ-שטימונג, דערביי קומט פאָר פאָלגענ-דער אינצידענט:

ראַטמ. ראַפּאַלסקי: דער פרעזעס האָט דורכגעשמוגעלט די ערשטע פּאָזיציע פון בודזשעט.

פרעזעס פיכנא: איך רוף ראַטמ. ראַ-פּאַלסקי דאָס ערשטע מאָל צו אָרדנונג.

ראַטמ. ראַפּאַלסקי: איך האַלט, אַז דער פרעזעס דאַרף קודם כל זיך אַליין רופען צו אָרדנונג.

פרעזעס פיכנא! איך רוף ראַטמ. ראַ-פּאַלסקי דאָס צווייטע מאָל צו אָרדנונג.

ראַטמ. ראַפּאַלסקי: דער פרעזעס האָט פערגוואַלטיגט דעם רעגולאַמין.

פרעזעס פיכנא: איך רוף דעם ראַטמ. ראַפּאַלסקי דאָס דריטע מאָל צו אָרדנונג!

ראַטמ. ראַפּאַלסקי נעהמט אַ וואָרט צו אַן ערקלערונג און זאָגט, אַז מיט פולען בעוואוסטזיין ערקלערט ער, אַז דער פרעזעס פיכנא האָט דורכגעשמוגעלט די ערשטע פּאָזיציע פון בודזשעט פון געזונדהייטס אָפּטיילונג.

נאָכ'ן אינצידענט געהט ווייטער די אָבסטרוקציע. אויף דער טריבונע טוישען זיך איינע נאָכ'ן אַנדערען די ראַטמע-נער האַלענדערסקי און מילמאַן, די מעהרהייט קאָן נישט איינזיצען אויף די ערטער און לויפען אין בתים-ריקען בו-פעט. דאָס נוצט אויס די אָפּאָזיציע. ראַטמאַן סלאָניעווסקי (פּ.פּ.ס.) קוועסטיאָ-נירט דעם קוואָרום און נאָכ'ן איבער-צעהלען ווייזט זיך טאַקי אַרויס, אַז אין זאַל זענען פערהאַן נאָר 30 ראַטמענער און דער פאָרזיצענדער מוז ביבען שליסען די זיצונג.

אויטאָ-קאַטאַסטראָפע.

צוויי פערזאָן שווער-פערוואונדעט.

(—) נעכטען איז דער פאַבריקאַנט אַלעקסאַנדער זיעמענצקין געפאָהרען אין אַן אויטאָ פון זגיערזש קיין אָזאָר-קאָוו.

פלוצלינג האָט זיך דער אויטאָ גע-מוזט אָפּקעהרען אָן אַ זייט, ווייל אויפ'ן שאָסע איז געגאַנגען אַן'אַלטע פוילער-טע.

אין דעם מאָמענט האָט זיך דער אויטאָ איבערגעדרעהט און אַרויסגע-וואָרפען אויף אַ שטח דעם פאַבריקאַנט מיט זיין שאָפער.

די שווער פערוואונדעטע האָט מען אָפּגעפיהרט קיין אָזאָרקאָוו. וואו ס'איז זיי ערטיילט געוואָרען די ערשטע הילף.

אַן'איינפאַל פון אַ לאָדזער גנב

ער איז „קעניג פון אַפגאַניסטאַן, פערסיען און פערו"...

(טר.) נעכטען אַרום 11 אינדערפריה האָט זיך אויף דער לוטאָמיערסקאַ גאַס בעוויזען אַ פערזאָן אָנגעטאָן אין ווייסע הויזען. מיט אַן'אָפענעם פּאַראַסאָל און מיט גלעקלעך אַרומגעהאָנגען.

דער דאָזיגער פערזאָן האָט זיך צו יעדען געטשעפעט און זיך פאָרגעשטעלט אַלס... קעניג פון אַפגאַניסטאַן, פער-סיען, פערו און אַנדערע שטעטלעך. .

ווען ס'איז אָנגעקומען אַ פּאָליציאַנט, האָט זיך דער חברה-מאַן ווידער פאָר געשטעלט אַלס באָקסער, פוטבאָליסט און אַטלעט.

דערווייל האָט דער פּאָליציאַנט דעם „קעניג" אַרעסטירט און איהם אָנגע-הויבען פיהרען אין קאָמיסאַריאַט. אויפ'ן וועג איז דער „קעניג" אַנטלאָפען און זיך ווידער בעוויזען אויף דער לוטאָ-מיערסקאַ גאַס.

באַלד האָט זיך אָבער אַרויסגעוויזען אַז דער כלומר'שטער משוגע נער איז אַ פשוט'ער גנב און אַז ער האָט ספּעציעל אַראַנזשירט דאָס עסק, כדי אָבצוווענ-דען די אויפמערקזאַמקייט פון די פער-ביי געהער: זיינע חבר'ים-גנבים האָבען דורך דער צייט געפּרובט בע'גנב'ענען דאָס געוועלב פון אַ געוויסען וואַלטער אויף לוטאָמיערסקאַ גאַס.

דער אַרעסטירטער „קעניג פון אַפגאַ-ניסטאַן" און פשוט'ער גנב הייסט ס.ע. פּאַן מילטשאַרעק.

סיסטעמאַטישע גנבה אין בידערמאַן'ס פאַבריק

אַרעסטירט די גנבים.

(§) דעם פערגאַנגענעם פרייטאָג, איז אין דער פאַבריק פון אַקציען-געזעל-שאַפט בידערמאַן אויף די קילינסקי-גאַס 4 ענטדעקט געוואָרען אַ גרויסע סיס-טעמאַטישע גנבה פון גאַרן.

די גנבה איז ענטדעקט געוואָרען אויף אַ מערקווירדיגען אופן. פאַר אַ פּאָר טאָג האָט די פירמע דערהאַלטען אַן'אַנאָנימע מיטטיילונג, אין וועלכע עס איז געווען געשריבען, אַז פון לאַ-גער פון דער אַקציען געזעלשאַפט ווערט סיסטעמאַטיש אַרויסגעגנב'עט גאַרן. מיט דער אויספאָרשונג פון די געלעגענהייט האָט זיך פערנומען דער הויפּט-אַר-וואַלטער ב. ער האָט זיך דערמועלדען אָוונד בעהאַלטען אין דער פאַבריק אין אָבגעוואַרט די „בחורים". ביי נאַכט האָט ער צו זיין גרעסטער עומשטיינונג בעמערקט, אַז אַ פּאָר אַרבייטער פון דער פאַבריק האָבען אַרויסגעטראָגען גאַנצע קאַסטענס גאַרן, און עס אַרויס געפיהרט מיט אַ וואָגען פון פאַבריקס בנין.

ער איז דאַן נאָכגעגאַנגען די גאַנצע חברה, און זיי איבערגעגעבען אין די הענד פון דער פּאָליציי.

די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז די גנבים האָבען אַרויסגעג'גנב'עט גאַרן פאַר 15 טויזענד זלאָטעס.

פאָרשטעלונגען פון יוליוס אַדלער.

נאָכ'עם, ווי די לעצטע פּרעמיערע, וועלכע יוליוס אַדלער האָט אויפגעפיהרט, „דער בלינדער מאָלער", איז אַראָפּ מיט ערפאָלג, ווערט די דאָזיגע פּיעסע מיט געזאַנג און טאַנץ היינטיגע וואָך ווי-דעראַמאָל געשפּילט.

היינטיגע וואָך ווערט אויפגעפיהרט: „דער בלינדער מאָלער", סיי פרייטאָג, סיי שבת אין אָוונד. שבת נאָכמיטאָג ווערט געשפּילט „קרייצער סאָנאַטאַ".

אין אַלע פאָרשטעלונגען בעטייליגט זיך יוליוס אַדלער מיט זיין אויסגעצייכענטען אַנסאַמבל.

בענעפיס פון זשעני שעק.

היינט קומט פאָר דער בענעפיס פון דער פרעכטיגער סובּרעטין פון דייטשען טעאַטער פרל. זשעני שעק.

די בענעפיציאַנטין איז איינע פון די גלענצענדסטע און סימפּאַטישסטע אָפּע-רעטען - סובּרעטינס, וואָס לאָדז האָט ווען-נישט-איז געזעהען.

צו איהר בענעפיס ווערט געגעבען צום ערשטען מאָל די אָפּערעטע: „קינ-סטלער-ליבע".

וויקטאָר כענקין

זינגט היינטיגען זונטאָג אין לאָדז

קומענדיגען זונטאָג טרעט אויף אין לאָדז, אויף אַלגעמיינעם פערלאַנג פון פובליקום, נאָך אויף איין קאָנצערט דער בעריהמטער זינגער וויקטאָר כענקין, וועלכער וועט אויפטרעטען אין זיין רע-פּערטואַר.

וויקטאָר כענקין קומט נאָך צו פאָה-רען קיין לאָדז היינטיגען שבת-צונאַכטס, ווען ס'קומט פאָר דער פרעסע-מאַסקען-באַל.

א רביישע חתונה אין לאָדז.

דער גערער רבי קומט זונטאָג קיין לאָדז.

דינסטאָג איז פאָרגעקומען אַ חתונה ביי ה' מאיר יאַסקאָוויטש פּיעטריקאָווער 33 פון זיין טאָכטער מיט'ן זוהן פון בענדינער רב הרב לפווין. אַ שוואָגער פון גערער רבי'ן, דער חתן און די כלה זענען אַלט צו זיבעצען יאָהר. צו דער חתונה זענען געקומען דער פּילצער רבי, ר' משה בצלאל אַלטער אַ ברודער פון גערער רבי'ן, ר' יעקב מאיר בידער־מאַן אַ שוואָגער פון גערער רבי'ן ווי אויך אַלע זיהן און איידעמס פון גע־רער רבי'ן. צו דער חתונה איז געקומען איבער צוועלף הונדערט באַגריסונגס־טעלעגראַמע און טעלעפאָנען פון לאַנד און אויסלאַנד.

צווישען די פערשידענע רביים, וואָס וועלען פראַוואַרט אויף שבע ברכות איז אויך דער גערער רבי, וועלכער קומט זונטאָג נאָך לאָדז ספּעציעל אויף שבע ברכות.

אין דער פיערונג פון דער קראַנקען־קאַסע

וועלען קיין גייסטליכע נישט אייַנגעלאַדענט ווערען.

(ב) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער פערוואַלטונג פון דער קראַנקען־קאַסע איז אַרומגערעדט געוואָרען די פראַגע פון די פייערליכקייטען בעת דער ערעפנונג פון דער נייער לעכט־ביניע אין זגערש, וואָס וועט פאָרקומען אין דער אַנוועזענהייט פון מלוכה פּרעזידענט. לאַווניק אדאַמסקי האָט פאָרגעלעגט, אַז צו דער פייערליכקייט זאָל אייַנגעלאַדען ווערען די פאָרשטע־הער פון דער פּוילישער רעליגיע, גע־גען דום זענען אַרויסגעטרעטען די סאָציאַליסטען, וועלכע האָבען גע'טענהט, אַז די פייערונג דאַרף טראָגען אַ וועלט־ליכען כאַראַקטער און קיין שום גייסט־ליכע דאַרפען נישט אייַנגעלאַדען ווע־רען, אויב שוין יאָ איינלאַדען גייסט־ליכע, דאַרף מען אויך די עוואַנגעלישע, יודישע, און מאַריאַוויטען.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די פייערונג זאָל טראָגען אַ רעליגיעזען כאַראַקטער, עס זאָלען אָבער איינגע־לאַדען ווערען פאָרשטעהער פון אַלע רעליגיעס.

צוליב דעם דאָזיגען בעשלוס האָט דער פּרעזעס פון קראַנקען־קאַסע קאַלו־שינסקי ערקלערט, אַז ער אַלס פּריי־דענקער קען נישט בעגריסען קיין גייסטליכע און וועט דעריבער אין דער פייערונג קיין אַנטייל נישט נעהמען.

דער אָנגענומענער בעשלוס איז צו־ליב דער דאָזיגער ערקלערונג רעווידירט געוואָרען און סוף כל־סוף איז בעשלאָ־סען געוואָרען קיין שום גייסטליכע נישט איינצולאַדען.

———

האַנדעלס־אָנגעשטעלטע פאָדערען הוספה.

(ס) די פעראיינען פון איסטעלעקטוע־עלע אַרבייטער, צווישען זיי אויך דער פעראיין פון די האַנדעלס אָנ־ ב ראַ אָנגעשטעלטע האָבען נעכטען איבערגע־שיקט אַ בריף צו די אינדוסטריע פאַ־ איינען ווענען ה כערען דעם לוין פון די אָנגעשטעלטע מיט 25 פּראָצענט. אַלס טערמין פאַר ענטפער האָבען זיי פעראייגען געשטעלט דעם 5. מערץ ה. י.

———

עקספּאָרט אויפ'ן נאָהענטען מזרח.

לאָדזער פאַבריקאַנטען פאָהרען ווידער קיין וואַרשאַ.

(ס) אַנהויב קומענדיגע וואָך פאָהרען אַרויס קיין וואַרשאַ די ה"ה ד"ר בי־דערמאַן און נ. עיטינגאָן, כדי אַנטייל צו נעהמען אין דער ערשטער זיצונג פון דעם קאָמיטעט, וועלכער פערנעהמט זיך מיט'ן אָרגאַניזירען דעם עקספּאָרט פון סחורות אויפ'ן ווייטען און נאָהענ־טען מזרח.

ווי מיר דערוויסען זיך, וועלען די לאָדזער פאַבריקאַנטען אויף דער דאָזי־גער זיצונג, אויף וועלכער ס'וועט זיך אויך בעטייליגען דער האַנדעלס־מיניס־טער קוויאַטקאָווסקי, אַרויסריקען די פאָדערונג וועגען ספּעציעלע קרעדיטען פאַר דער אינדוסטריע און וועגען אַ טראַנזיט דורך רוסלאַנד.

אומגליק־פאַל ביי דער אַרבייט.

נעכטען אין דערפריה איז די 26 יאָהריגע מאגדאַלענע נאָוואָסעלסקאַ (וואָלבאָרסקאַ 7) אַנ'אַרבייטערין פון דער פאַבריק פון אָסטראָווסקי און בי־רענצווייג פערבייגעהענדיג צווישען די מאַשינען, פערכאַפּט געוואָרען פון דער טראַנסמיסיע. דער פּאַס האָט זיך אַרומ־געדרייט אַרויף.

דער פאַבריק־מייסטער האָט באַלד אָראָפּגעלאָזט דעם הויפּט־פּאַס פון ראָד, צוליב וואָס די טראַנסמיסיע האָט זיך אָפּגעשטעלט און דאָס האָט נאָוואָ־סעלסקאַ'ן געראַטעוועט פון טויט.

בעת'ן פאַלען האָט זי זיך צובראָכען די רעכטע האַנד און צושעדיגט דעם ברוסט־קאַסטען. דער אַרויסגערופענער דאָקטאָר האָט דער אומגליקליכער ער־שטע הילף און אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט זי אין שפּיטאָל פון שוו. יוזעף.

פערשידענעס.

(ס) אין הסכם מיט אַ „אָקאָלניק" פון אינערן מיניסטעריום, וועט אין לאָדזער וואָיעוואָדזשטווע אַמט איינגעפיהרט ווע־רען 10 ט', מוסטער פון די רעגירונגס־קאָמיסאַריאַטען—נאָכט־דיזשורען.

בערדיאַיעוו אין פילהאַרמאָניע

דער זונטאָג'דיגער פריהמאָרגען קאָנ־צערט אין „פילהאַרמאָניע" האָט אַרויס־גערופען אַ גרויסע פעראינטערעסירונג אין די מוזיקאַלישע קרייזען. דאָס פּראָ־גראַם איז צוזאַמענגעשטעלט פון רוסישע נומערן פון איפּאָליטאָוו־איוואַנאָוו, טשאַי־קאָווסקי, גלאַזונאָוו א. אַנד. דיריגירען וועט דער באַקאַנטער דיריגענט זוס־לעריאַן באַ יאַיעוו.

ציהונג פון דער מלוכה־לאָטעריע

5־טע קלאַס 13־טער טאָג.

50,000 זל. נומער 72883.
15,000 — 28054.
10 000 — 44911 57757.
5 000 — 34193 42615.
3 000 - 30669 60410 75684.
2,000 — 47877 53692 69230 79332.
1,000 - 15918 19768 22475 33181
34042 35773 40750 48141 53350 55534
600 — 13542 53957 30580 45523
50835 67430 69396 69848 72618 75055
77846
500 - 6533 6691 16962 29335
37869 37592 41768 44126 45480 46203
53964 56335 59556 60282 61493 70324
74578.

דאָס גרויסע געווינס אין לאָדז

50.000 זל.

איז געפאַלען אויף נומער 72883 אין דעם גליקליכן לאָטעריע־קאָנטאָר פון

י.א. ליטמאַן, פּיעטריקאַ 32

בעמ.: ס'זענען נאָר דאָ אַ קליינע צאָהל לאָזען צו דער 5־טער קלאַס, ווי אויך זענען שוין צו בעקומען לאָזען צו דער 1. קלאַס פון דער 15. לאָטעריע. כל הקודם זוכה! 1051

אונזערע לעזער,

וועלכע האָבען געוואונען פריי־קאַרטען אויפ'ן גרויסען

מאַסקען־באַל

פון דער יוד. פּרעסע

קאָנען זיך מעלדען אָפּצונעהמען די קאַרטען היינט, דאָנערשטאָג, פון 10 ביז 2 אַ זייגער מיטאָג.

יודיש־טעאַטער.

מאָשקע חזיר. דראַמע אין 3 אַקטען פון י. ד. בערקאָוויטש. אויסגעפיהרט אין „סקאַלאַ" דורך יוליוס אַדלער'ס טרופּע.

מאָשקע חזיר, איז דערוויטערט, צו־ליב'ן שמד, שוין יאָהרען לאַנג, פון אַלעם, וואָס האָט אַ שייכות מיט יודען און יודישקייט, אין צייט פון פּאָגראָם, ווען דער יוד בער מיט זיין טאָכטער רחל, אַנטלויפענדיג פון די פּאָגראָמ־שטשיקעס, זוכען ביי איהם שוץ, וויל ער אין אָנהויב פון זיי נישט וויסען. בער ווידער, ווען ער דערוויסט זיך, אַז ער געפינט זיך אונטער מאָשקע חזיר'ס דאַך, וויל אָבער דאָך, טראָץ אַלע סכנות, פערלאָזען מאָשקעס הויז. ערשט שפּעטער, ווען מאָשקע רעדט זיך מיט איהם אַדורך, בעט ער זיי בלייבען.

עס קומט פאָר מיט דעם פערביסע־נעם האַרטנעקיגען משומד. נישט נאָר וואָס ער זאָגט צו שוץ יודען, נאָר ווען דער יוד דאַווענט אין טלית און קיטעל, נעהמט מאָשקע חזיר אפילו אַראָפּ די אַ קאַנטע פון וואַנט, און ווען די צו־רייצטע דאָרף־פּויערים אונטערגעהעצט דורך זיין אייגענעם בן יחיד יאַשקאַ, קומען זוכען ביי איהם די יודען, וויל ער זיי איבערגעבען זיין גאַנץ פערמע־גען אויב דאָס העלפט נישט, שטעלט ער אונטער זיין אייגענע פּלייצע, אָבער טראָץ ווייַנע אַלע בעמיהונגען אין מסירת נפש, ווערען די יודען דאָך אַרויסגע־פיהרט און פערפייניגט ווען מאָשקע דערוויסט זיך צום סוף, אַז דאָס האָט געטוהן זיין בן יחיד יאַשקאַ וואַרפט ער איהם אַריין אין קעלער און צינדט איהם אונטער. שטאַרק נתפעל ווערען פון דער דאָזיגער דראַמע דאַרף מען אפשר נישט, דאָך פערמאָגט די דראַמע זעלטען שפּאַנענדע מאָמענטען.

יוליוס אַדלער אַלס מאָשקע איז פון אָנהויב ביז'ן סוף געווען גלענצענד. ער האָט געצווינגען די צושויער מיטצולע־בען און מיטצופיהלען זיין טראַגעדיע. פר. סאַלאָמאַן האָט זיך אין דער ראָל „טאַניע" אויסגעצייכענט מיט איהר צאַרטקייט און חן. יעדער טאָן און זשעסט איז ביי איהר געווען דורכגע־דרינגען מיט רחמנות צו־די אומגליקלי־כע. בעזונדער שטאַרק איז זי געווען אין 2־טען אַקט.

פרל. האַדאַסע האָט אין רחטשע גע־געבען אַנ'אויסגעצייכענטען טיפּ. ש. קאָהן האָט אַרויסגעוויזען פיל בעגאַבונג אין דער ראָל יאַשקע.

זעהר גוט האָבען מיטגעווירקט די אַרטיסטען קורץ (קיריל), פּרוי שאַיע־וויטש (אוודאָטיס) און ראַטשטיין.

די אַרטיסטען האָבען כשר פערדינט די לאַנגדויערנדע אַפּלאָדיסמענטען.

דייטש טעאַטער. דירעקציע: זעמאַן.

היינט, דאָנערשטאָג, 8.30 אַ זייגער אָוונד קומט פאָר דער בענעפיס פון ושעני שעס

ס'ווערט געשפּילט אַ פּרעמ'ערע!

„קינסטלער־ליבע"

אָפּערעטע אין 3 אַקטען, מוזיק פון הייזלער.

עס נעהמט אַנטייל דער גאַנצער פּערסאָנאַל.

דורך מיינע ברילען.

סאַמי לעפּשי.

פון פּראַקטיק ווייס איך, אַז יודישע רעדאַקציע־פּלעצער אין פּוילישע טעאַ־טערן זענען צפעס נישט אַזוי לעילא־ולעילא'דיג... דעריבער האָב איך זיך צו־בעיאָגט און אַריינגעקומען כמעט דער ערשטער: דאָס טעאַטער איז נאָך לע־דיג. אַ ווינד בלאָזט מיר אַ קעגען פון אַלע ווינקעלעך, איך טו זיך אָן „די ברילען" און קוק זיך אַרום:

פון אויבען־אויף — ניש'קשה, גאַנץ לייטיש. די פּאָדלאָגע אויסגעקעהרט, די „באָדניקעס" זענען אויך ערשט מן הסתם, פאַר אַ פּאָר וואָכען צוריק אויסגעקלאַפּ־ט געוואָרען. אויף דער סצענע, הינטער דער פאָרהאַנג, קלאַפּט מען מיט האַמער'ס — מ'שטעלט ערשט צונויף די דעקאָראַציעס; הייסט עס: איך בין אין דער אמת'ן אַביסעל צו־פריה געקומען, נאָר, ווי זאָגט מען אַ שפּריכוואָרט: בעסער אַביסעל פּרי־הער, איידער אַביסעל צו שפּעט... עלעהיי, כ'וויל האָבען צייט זיך אַבי־סעלע אַרומצוקוקען...

דער עולם קומט צו ביסלעך, בעלאָ־דענט מיט כל־סוביגע פעקלעך און בע־וואָפענט מיט פּראָגראַמען, אויסגעפּוצט, ווי וויזתא אין שושן־פּורים, זיידענע קליידער, פּריזירטע קעפּ, אָפּגעפּודערט אַפילו די הענד; עס איז זיי גאָרנישט צו טייער; זיי וויסען: הינטער זיי און פאַר זיי זיצט אַנ'עולם, וואָס קאָנטראָ־לירט און זאָגט מבינות. איז צופרידען, אַז די פּריזור און יענער דעקאָלט גע־פעלט איהם אין טאָדעלט, אַז די, אָדער יענע ביוסט איז נישט געהעריג אויס־געהוילט...

אין דער לאָזשע צעזעצט זיך ברייט אַ גלח (איך האָב נאָך בכלל קיינמאָל נישט די זכיה געהאַט צו זיין אויף אַ באַהנהוף, אָדער אין אַ פּוילישע טעאַ־טער און נישט צו בעגעגענען קיין גלח...) מיט אַ גאַנצע פּוילישע נשים און דוקא נישט, קיין „שעפּסעלעך" ווי עס ווייזט אויס — אויך נאַאיווינקע שעפּסעלעך זע־נען די דעקאָלטען אַביסעלע צו גרויס און די הענד — צופיל אויפגעדעקט... נאָר אַ מענש, וואָס האָט נישט קיין מורא פאַר'ן יצר הרע, איז דאָך נישט שייך — אַזאַ מענש מעג קעמפען מיט זיין איי־גען געוועהר...

אין דער איבריגער עולם? — סאַמי לעפּשי, די גאַנצע „שמיעטאַנע" פון לאָדז — בלויז מאַוריצעס, אַדאָלף'ס און מאַקס'ס, וואָס האָבען אַ ספּעציאַלע קולט פאַר... שוואַרצע פּראַקען און ווייַסע קעלנער, מיט זייערע יודישליכע נשים אויסגעפּטראָיעטע. זיי נעמען די נשים „נאַ אומישנע" מיט אין טעאַטער, ווייל:

— ניעך אָנע וויעדזאָן זאַ טאָ יעסט קולטוראַ !...

און באמת וואַרפט זיך די קולטור אַליין אין די אויגען און בעט זיך רחמים: „נאָט נעמט מיך" — אָט דרעהן זיך טאַ־קי אַרום די אויסגעגאָלעטע און אויפ־געשטייפטע וואָנצעס און שטעקען אייך הינטער די גאַנז אַרונטער אַ פּראָגראַם, מיט אויגען, אַזעלכע תחנונים'דיגע: „נאַ נעם, פּאַניע לעבען, זאָל דיר זיין צו געזונד" — נו, איז דאָס ווענייג קול טור ? ! ...

אי, איהר וועט מיך פרעגען: אויב יאָ שוין קולטור, טאָ פאַר וואָס הויבט מען אָן שפּילען מיט אַ האַלב'שעה'די־גער פערשפּעטיגונג? — האָט איהר ביי מיר אַ קשיא !...

ס'לאָזען זיך אַריין אין זאַל מיט דריב־ניטשקע טריטלעך דריי אַלטיטשקע באָ בעלעך, וואָס האָבען קוים־קוים כח צו עטעמען, מיט גרויע, אויסגעקראָכענע צעפּלעך, אַרומגעלעהגט קראַנקמעסיג, אַרום די אויסגעדאַרטע מח'לעך, זיי מאַכען אַנ'איינדרוק, ווי עפּס אַ דע־לעגאַציע פון מלאך דומה, אַ ספּעציעל בעשיקטע אין טעאַטער אַריין. זיי קוי־קען זיך אַרום מיט צעשראָקענע וואַ־סער אייגעלעך, דער וואָזשני שפּרינגט אונטער זוכט זיי אויס די פּלעצער און איינע צעפּעט אויף דעם פּראָגראַם, ביי־גען די איבעריגע צו די קעפּלעך, איי־נע לייענט הויך אויפ'ן קול, ווי די זאַ־גערין אין דער ווייבער־שוהל און די איבריגע, מיינען, אַז עס איז אַ תחינה להבדיל פון שרה בת טובים אין... מאַ־כען פּיסקעס אויף צו וויינען... און... דער עולם לאַכט.

אין פלוצלינג ווערט אַ געשעפּטשע:

— שאַ, די וויצע־שטאָט מאַמע האָט זיך בעזעצט אין דער לאָזשע!

דער עולם דרעהט זיך, די דאַמען זעצען אַרויף די ברילען אויף די נעז, בעטראַכטען, צעטיילען און קומען צו דער מסקנא?

— אָנאָ מאַ זאַ שפּיצאָסטי נאָס. .

אַ יונג פּאָר'ל, וואָס זיצט נעבען מיר איז ז ך מתוכח

— זעהסט מאָריץ. אָט די צוויי, וואָס זיצען דאָרט זענען אַ מאַמע מיט אַ טאָכ־טער.

— פון וואַנען ווייסטו, סאַלטשאַ

— דו זעהסט דאָך זיי האָבען גלייכע האָר!.

— נו, דאָס קען האָבען איין פריזיער געפּאַרבט...

— און די פרישטשעקלעך אויפ'ן פּנים, מאָריץ

— קען זיין אין איין סקלאַד־אַפּטעקע געקויפט...

— נו, און די חן־גריבלעך אויף די באַקען ?!...

— קען עס דאָך זיין צוויי שוועסטערן, פון וואַנען ווייסטו גראָד צו זאָגען: אַ מאַמע מיט אַ טאָכטער ?!..

— עס איז מיט דיר גאָרנישט פערטיג צו ווערען, מאָריץ, כ'האָב נישט קיין כח זיך מיט דיר אויסצוטענה'ן — גיב מיר בעסער עפּיס אין מויל אַריין !..

אַנ'עלעגאַנט בעפּראַקטער בחור מיט ווייסע האַנדשוה קומט צולויפען אַ פּער־סאָפּעטער. אַנ'אָנגעלאָדענער מיט פּעק און פּעקלעך און זעצט זיך נעבען זיין פרוי אין דער לאָזשע:

— דו מאַכסט עפּיס אויס מיר אַ פּלעצ־רערוויש, צו וואָס האָב איך יעצט גע־דאַרפט איינקויפען, פּוטער מיט גערוי־כערטע הערינג און אַנדערע זאַכען און דאָס אַלעס מיטשלעפּען אין טעאַטער אַריין ?..

דאָס ווייב מעסט איהם אָפּ פון אוי־בען ביז אַראָפּ:

— משיגאָ באַנדוש איריאָטאַ; דו זעהסט ווי פיל באַמבאָניערעס, טשעקאָ לאַדע עס טוט זיך אין אַנדערע לאָזשעס ?!

— זאָלען זיי כאָטש מיינען, אַז דו האָסט אויך געבראַכט באַמבאָניערקעס, טי דורניו יעדען !.

י. שרה'לעס.

אונגעהויערער סקאנדאל פון ווארשאווער מאגיסטראט.

פער'חתמ'עט א פרוי אין איהר אייגענער דירה.-גאנץ ווארשא איז אויפגערו־דערט.-איצט שטעהט פאר א סענסאציאנעלער פראצעס.

אויף סמאטשע 37 אין ווארשא האט אין משך פון עטליכע יאהר עקזיסטירט א שטאדטישע קראם. דער מאגיסטראט האט זינט א לענגערער צייט נישט גע־צאהלט קיין דירה־געלד פאר דער קראם, ווייל עס איז צו איהר דערלאנגט גע־ווארען א סך געלד. און דער מאגיסטראט האט די קראם ליקווידירט. ביי דער קראם האט זיך געפונען א דירה, און וועלכער דער איינגאנג האט געפיהרט נאר דורך דער טיר פון דער קראם. די פערקויפערין אין דער דאזיגער שטאדטישער קראם איז א גאנצע צייט געוועזען אירענע כאלעווא, וועלכע האט געוואוינט אין דער שטוב ביי דער קראם. נאך דער ליקווידאציע האט די פערקוי־פערין כאלעווא איבערגענומען דאס פיהרען די קראם אויף איהר אייגענעם חשבון. דער הויז־ווירט אראנאוויטש האט איהר פערדינגען דאס געוועלב ווייל די שטוב ביים געוועלב האט סיי־ווי־סיי געהערט צו איהר.

דאס איז נאר געשעהן מיט העכער 2 יאהר צוריק און כאלעווא האט רוהיג זיך געפיהרט דאס געוועלב. אינצווישען דערוויסט זיך דער מאגיסטראט, אז כא־לעווא מאכט גוטע געשעפטען און אז זי האט זיך ערווארבען א סך קונים. דעריבער האט דער מאגיסטראט בעשלא־סען צונעהמען צוריק דאס געוועלב ביי כאלעווא און זי אנגעקלאגט אין געריכט אריין, פאדערענדיג א עקסמיסיע פון געוועלב. אין פרידענס־געריכט האט כא־לעווא געוואונען דעם פראצעס. אויפ'ן אורטייל פון דער ערשטער אינסטאנץ האט דער מאגיסטראט דערלאנגט אנ־אפעלאציע. אין אפעלאציע געריכט האט שוין דער מאגיסטראט געוואונען און בעקומען א עקסמיסיע אויף דער כא־לעווא.

זעהענדיג, אז זי וועט עקסמיטירט ווערען פון געוועלב, האט כאלעווא אנ־געהויבען אויסצוטערקען פען אלע פראדוק־טען און ליקווידירט דאס געוועלב.

מאנטאג צעהן פ"יה זעגען אויף סמאטשע 37, געקומען צופאהרען דער קאמארניק, דריי מאגיסטראט־בעאמטע און א שטאדטישער ארבייטער, כדי דורכצופיהרען די עקסמיסיע און פער־נעהמען דעם לאקאל לטובת דעם מא־גיסטראט. דער קאמארניק האט זיך אריענטירט אין דער לאגע, זעהענדיג, אז אין דער וואוינונג איז נאר פערהאן איין איינגאנג, וואס פיהרט דורך דער טיר פון געוועלב. היות די וואוינונג גע־הערט דאך יורידיש און פאקטיש צו כאלעווא, האט דער געריכטס־קאמיסאר צוגענומען ביי איהר די שליסלען און זיי איבערגעגעבען די מאגיסטראט בע־אמטע. נאכהער איז ער געווען אנוועזענד ביים אריינטראגען פון הויף אין געוועלב אריין דעם ביפעט, וואס איז געווען צונויפגעשטעלט פון אלטע קאס־טענס, פעסטשטעלענדיג, אז די עקסמיסיע איז געזעצליך שוין דורכגעפיהרט גע־ווארען איז ער אוועק

די מאגיסטראט־בעאמטע האבען אבער דערנאך געפאדערט פון דער כא־לעווא, אז זי זאל ארויסגעהען פון דער דירה

זי האט גע'ענטפער'ט: די דירה איז דאך איהרע. אין געריכטס־אורטייל איז גארנישט דערמאנט וועגען עקסמיטירען פון דער פריוואטער וואוינונג נאר פון געוועלב. האט זי די דירה נישט געוואלט פערלאזען. דאן האבען די מאגיסטראט־בעאמטע געבראכען שלעסער, פערמאכט די טירען פון געוועלב, און ארויפגעלעגט דארט עטליכע מאגיסטראט־חתימות. נאך דער מעשה זענען די מאגיסטראט־בע־אמטע אוועק און פרוי כאלעווא איז געבליבען פער'חתמ'עט אין איהר וואוי־נונג.

נאך 1 ביי טאג איז דער מאן אהיים געקומען אויף מיטאג. ער וויל אריין אין זיין וואוינונג, די טיר איז נאר א געשלאסען פ'ן דרויסען און פערזיגעלט מיט זעקס מאגיסטראט־חתימות. ער מאכט א טומעל. לויפט צו דער פאליציי אבער קיינער העלפט איהם נישט. די פרוי הונגערט. מען בעזארגט זי דורך דעם פענסטער מיט שפייז. פאר'ן הויז סמאטשע 37, ווערט א גרויס צוזאמענ־געלויף. די פרוי שרייט אן אליין פון איהר פער'חתמ'עטער וואוינונג ארויס א אנקלאגע צום פראקוראר פון קרייז־גע־ריכט, מעלדענדיג איהם, אז דער מא־גיסטראט האט זי פער'חתמ'עט און זי בעט איהם ארויפקומען איבערצייגען זיך מיט זיינע אייגענע אויגען, וואס דער מא־גיסטראט האט מיט איהר אפגעטון מיט דער אנקלאגע איז דער מאן אוועק צו א אדוואקאט. דער לעצטער האט נישט געוואלט גלויבען, אז אזעלכעס זאל קאנען געשעהען אין ווארשא. נאך דעם איבערציי־גען זיך אויף דעם ארט, איז ער מיט דער כאלעוואס מאן אוועקגעפאהרען צום פראקוראר און דערלאנגט די אנקלאגע פון דער פער'חתמ'עטער פרוי, בעטנדיג ת כף פערארדנען זי צו בעפרייען.

דער פראקוראר לייענט די אנקלאגע און שטוינט.

— וואס, מען האט פער'חתמ'עט א פרוי און ווער? דער מאגיסטראט. ניין, דאס קאן נישט זיין. עס לאזט זיך נישט גלויבען. דער פראקוראר פרעגט עטלי־כע מאל איבער דעם אדוואקאט צי ער האט דאס אליין געזעהען מיט זיינע אויגען און ווען ער בעקומט א קאטעגא־רישע בעשטעטיגונג, טעלעפאנירט ער אין דער פאליציי, אז די לעצטע זאל וועק אויפ'ן ארט און זיך איבערצייגען צי איז דאס טאקע אמת און איהם וועגען דעם מעלדען

פאליציי איז וועק אויפ'ן ארט און זיך איבערצייגט, אז די פרוי איז טאקי פער'חתמ'עט, מען מעלדעט וועגען דעם טעלעפאניש דעם פראקוראר. דער פרא־קוראר פרעגט ביי'ם מאגיסטראט אויף וועלכען סמך האט ער פער'חתמ'עט א פרוי און ווי קאן מען זיך עפעס אזוינס ערלויבען? יעדער מאגיסטראט אייגזעהענ־דיג, אז ער איז אין דעם פאל מיאוס אריינגעפאלען, האט זיך פערענטפערט דערמיט אז עס האט זיך געהאנדעלט אין פערזיכערען שטאדטיש אייגענטום דאס אייגענטום, ווי בעוואוסט, איז בע־שטאנען פון א אלטען ערפאוילטען ביפעט, צונויפגעשטעלט פון עטליכע קאס־טענס.

ערשט האלב צוועלף ביינאכט איז אראפגעפאהרען אויף סמאטשע 37 א פערטרעטער פון פראקוראר, דער פער־טיידיגער פון דער פער'חתמ'עטער פרוי צוויי מאגיסטראט־בעאמטע, א פאליציי־קאמיסאר און עטליכע פאליציאנטען, וועלכע האבען בייגעוואוינט דאס אראפ־נעהמען די חתימה און בעפרייען די פרוי. דער ענין געהט איצט אריבער אין געריכט.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט"

בײַם דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער ראטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן קען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 24. פעברואר 1927.

4085 דעמועלבען:

אויב דער דאקטאר האט פעסטגע־שטעלט, אז די געמאכטע וואונד געהער צו דער קאטעגאריע לייכטע דראהט די אנגעקלאגטע ארעסט ביז 2 וואכען עווענטועל א געלד־שטראף.

4086 י.ג.־מאן:

אויף איבונגען ווערען גערופען אלע רעזערוויסטען פון זעלבען יאהרגאנג, אלס איינס, צי זיי האבען געדינט אדער נישט.

4087 מאנדעלמאן:

דער זעלבער ריכטער, וואס האט ארויסגעטראגען דעם אורטייל אין דער ערשטער אינסטאנץ, האט נישט קיין רעכט זיך צו בעטייליגען אין דער בע־האנדלונג פון דער אפעלאציע, בכדי צו געבען ערקלערונגען קען די 2־טע אינסטאנץ דעם ריכטער אויספרעגען אבער נאכ'ן עם מוז ער ת כף פערלאזען דעם געריכטס־זאל.

4088 א לעזער פון קאנסטאנט. 31.

דער קאמארניק האט דאס רעכט זיך נישט צו פערלאזען אויף דער מיינונג פון א פריוואטען דאקטאר נאר ער קען פערלאנגען, אז די קראנקע זאל אונ־טערזוכט ווערען דורך א געריכטס עווענטועל אמטליכען דאקטאר. בעת דער דאקטאר אונטערזוכט די דראסטישע קערפערליכע מיילען האט די קראנקע דאס רעכט צו פאדערן, אז דער קא־מארניק זאל דעם צימער פערלאזען.

4089 א פע־איינס־מיטגליד.

אויב איהר בעשעפטיגט נישט מעהר ווי 1 געזעצען דארפט איהר קיין אב־ראטאוועס נישט צאהלען.

4090 א. שד.

עס קאן נישט דורכגעפיהרט ווערען קיין נארמאלע געריכטס־פערהאנדלונגען נישט מיטטיילענדיג וועגען דעם פריהער דעם אנגעקלאגטען. אויב עס איז אבער יא ארויסגעטראגען געווארען אין אזא פאל א וויראק קאן ער נישט האבען קיין שום געזעצליכע סאנקציע.

4091 א לעזער פון ראדאגאשטש.

4092 זארושעווסקי:

מיר האבען שוין איינינע מאל גע־ענטפערט, אז עס איז נישט פארהאן קיין שום פארשריפט, לויט וועלכען מען מוז צאהלען די ה.געלד פאראויס בפרט ווען עס האנדעלט זיך וועגען א וואוינונג.

4093 הענך ב.

איהר דארפט נישט אומבעדינגט באלד צושטעלען די נויטיגע דאקומענטען, בכדי צו שטיצען אייער געגענקלאגע, אויב איהר האט די געריכטס־אוויזאציע שפעט דערהאלטען, איהר האט דאס רעכט צו פערלאנגען. אז דאס געריכט זאל אייך בעשטימען א טערמין ביז 7 טעג, אין משך פון וועלכען איהר וועט קאנען צושטעלען די געהעריגע בעווייזען.

4094 זנאם.

דער דאזאר פון די סעקוועסטרירטע זאכען מוז מעלדען אין אורושאנד סקארבאווי וועגען דער ענדערונג פון אדרעס

4095 א לעזער, גובערנאטארסקא.

איהר דארפט נישט איבערשרייבען דאס געשעפט אויף אייער שוואגערס נאמען, נאר עס איז גלייכער, אז דער שוואגער זאל דינגען דעם לאקאל ביים הויז־ווירט פונקט ווי א נייער לאקאטאר.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32.
ספעציאליסט פאר הויט, מענערשע און פרויען־שוועכע קראנקהייטען. 8-9
היילונג מיט קווארץ־לאמפען (האר־אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד

די, וועלכע אונז האט פערראטען.

לויט די זכרונות פון באריס סאווינקאוו.

(18

קיין סך מענשען האבען מיר נישט בעהאט. האלטען דעם גרויס־פירשט אויפ'ן אויג פון אלע זייטען ארום דעם קרעמעל האבען מיר נישט געקענט. און ווילענדיג און נישט־ווילענדיג, האבען מיר אויף איהם געמוזט אכטונג געבען און איהם נאכשפיאנירען אין קרעמל, אינ־ווענינג, דארטען, וואו עס געפינט זיך א שטארקע בעוואפענטע וואך.

דאן האט מאיסעיענקא, איינער פון אונזערע פערשטעלטע איזוואשטשיקעס, זיך אנגענומען מיט מוט און זיך אוועק־געשטעלט מיט זיין ברישקע פונקט לע־בען דעם גרויסען הארמאט, וואו קיין פוהרמאן האט קיין מאל נישט געסמיי־עט זיך אוועקצושטעלען.

פון דעם גרויסען הארמאט, וואס איז אין מאסקווע בעקאנט אונטער'ן נאמען „צאר־פושקא", האט מען געקענט אנ־זעהן דעם ניקאלאיעווסקען פאלאץ, וואו דער גרויס־פירשט האט געוואוינט. און דאס איז פאר אונז געווען ווי געוואונ־שען. עס איז אויסגעקומען אזוי, אז אונזערער א מענש האט געקענט זעהן אלעס ארום און ארום, און צום גליק איז קיינעם פון די פאליציי־אגענטען נישט איינגעפאלען חושד צו זיין, אז דער „איזוואשטשיק", וואס שטעהט מיט זיין דראזשקע ביים גרויסען הארמאט איז אויסען עפעס שלעכטס.

ס'האט קיין סך נישט גערויערט און מיר האבען אויסגעפונען, אז דער גרויס־פירשט פאהרט אפט דורכ'ן ניקאלאיעוו־סקער טויער, צווישען צוויי און פינף א זייגער נאכמיטאג. ער האט אבער קיין בעשטימטע טעג נישט.

מיר האבען איהם גענומען נאכשפיא־נירען אויף דער טווערסקער גאס, און מיר זאבען אויסגעפונען, אז ער פאהרט אין זיין קאנצעלאריע, אין גובערנא־טאר'ס פאלאץ, וואס געפינט, זיך אויף דער טווערסקער גאס. קאליאעוו אליין האט איין מאל געזעהן ווי ער איז דורכגעפאהרען אהין; ער האט אויך געזעהן ווי ער האט זיך מיט זיין קא־רעטע אפגעשטעלט נישט ביים הויפט־אריינגאנג, נאר ביי דער הינטער־טיר, כדי מען זאל איהם נישט בעמערקען.

מאכען דעם אנפאל אויף איהם הא־בען מיר אבער דאך נישט געקענט, ווייל עס איז געווען אונמעגליך צו שטעהן יעדען טאג צוויי־דריי שטונדען מיט באמבעס אין די הענד; און בע־שטימען א געוויסען טאג צו מאכען דעם אנפאל האבען מיר אויך נישט געקענט. ווייל מיר האבען דאך נישט געוואוסט אין וואס פאר א טאג ער וועט פאהר'ען.

טאג ווי נאכט האבען מיר זיך גע־בראכען די קאפ און אלץ געזוכט מיט־לען ווי אזוי זיך צו דערוויסען בע־שטימט אין וואס פאר א טאג דער גרויס־פירשט פאהרט ארויס, און מיר האבען דאס בשום אופן נישט געקענט אויסגעפינען.

אין יענער צייט איז קיין מאסקווע אנגעקומען דער אינזשיניער־טעכנאלאג, פיאטר רוטענבערג.*)

רוטענבערג'ן האב איך געקענט נאך פון אוניווערזיטעט. צוזאמען מיט מיר איז ער געווען א מיטגליד אין די גרופעס „דער סאציאליסט", און „די אר־בייטער פאהן"; צוזאמען מיט מיר, האט מען איהם געשטעלט צום געריכט און ער איז געזעסען אין טורמע. נאך דער טורמע איז ער געווען אונטער'ן אויפ־זיכט פון דער פאליציי און דערנאך האט ער געקריגען א שטעלע אלס אינ־זשעניער אין פוטילאווער זאוואד. די ארבייטער האבען איהם זעהר ליב גע־האט, און דעם 9־טען יאנואר איז ער צוזאמען מיט'ן גלח גאפאן געגאנגען אין די ערשטע רייהען מיט א דעמאנ־סטראציע פון טויזענדער מענשען צום קיסר'ס ווינטער פאלאץ. ביי דעם נאר־ווער טויער האט מען איהם בעגעגענט מיט א האגעל פון קוילען. אבער ער האט זיך געראטעוועט פונ'ם טויט, און דאן האט ער אויפגעהויבען פון דער ערד דעם גלח גאפאן און איהם אוועקגעפיהרט אין א דארף, וואו ער זאל זיך קענען בעהאלטען פון דער פאליציי:

ווען איך האב איהם געטראפען אין מאסקווע, האב איך איהם גלייך גענו־מען פרעגען וואס ס'הערט זיך אין פע־טערבורג, און דערויף האט ער מיר געענטפערט אזוי:

— אין פעטערבורג איז אנ'אופ־שטאנד.

ער האט מיר דערצעהלט אלע איינ־צעלהייטען פון די געשעהענישען אין דער הויפט־שטאט, און דערביי האט ער מיך פערזיכערט, אז דער 9־טער יאנואר איז בלויז אנ'אנפאנג פון נאך ווילדע־רע און גרעסערע געשעהענישען, וואס דארפען פארקומען. ער האט מיר אויך בעוויזען, אז איך אליין דארף גלייך אוועקפאהרען קיין פעטערבורג און פרו־בירען פעראייניגען די „באיעוואיא אר־גאניזאציע" מיט דער רעוואלוציאנע־רער טעטיגקייט פון די ארבייטער־מאסען.

— איהר האט דאך געוויס אייערע מענשען אין פעטערבורג? — האט רו־טענבערג מיך געפרעגט.

דערויף האב איך איהם נישט געגעבען קיין קלארען ענטפער, ווייל איך האב נישט געהאט דאס רעכט צו דערצעה־לען קיינעם וואס שווייצער קלייבט זיך צו טון אין פעטערבורג.

— אבער באמבעס האט איהר דאר־טען? — האט ער מיך ווייטער גע־פרעגט.

— יא, באמבעס האבען מיר.

— מעהר דארף מען נישט. לאמיר פאהרען קיין פעטערבורג.. מיט באמ־בעס קען מען דארטען איצט זעהר א סך אויפטון.

דאן האב איך זיך וועגען דעם בע־ראטען מיט קאליאעוו'ן, מאיסעיענקא'ן און דארא בריליאנט, און ס'איז געבלי־בען, אז איך זאל צופאהרען קיין פע־טערבורג און זעהן וואס מען קען דאר־טען טון. רוטענבערג איז געווען זיכער, אז מען קען ערווארטען א נייעם צוזאמ־מענשטויס מיט'ן מיליטער.

(פארטזעצונג קומט).

*) פיאטר (פנחס) רוטענבערג, וועלכער איז שפעטער געווארען א ציוניסט און איז איצט בערימט מיט זיינע ארבייטען איבער דער עלעקטריפיצירונג פון ארץ־ישראל. האט געשפילט א גרויסע ראלע אין דער סאציאל־רעוואלוציאנערער פארטיי. רוטענבערג איז געווען זעהר בעפריינדעט מיט גאפאנען, נאר ווען ס'איז בעקאנט געווארען, אז גאפאן איז א פראוואקאטאר, האט ער איהם אויסגע־שפירט און איהם איבערגעגעבען אין די הענד פון די סאציאל־רעוואלוציאנערען, וועלכע האבען איהם ערמארדעט אין פינלאנד.

ווי אזוי א געשיכטער גנב איז ווילנא

האָט א צייט לאַנג בע׳גנבט האָטעלען און מען האָט איהם נישט נעקענט כאַפּען.

דער ווילנער פּאָליציי האָט מען לעצטענס געמאָלדען וועגען דרייסטע גנבות וואָס ווערען אויסגעפֿיהרט אויפ׳ן ווייטער אַנ׳אָרגאַניזירטען אופֿן אין איינציגע האָטעלען וואו אלס קרבנות פֿאַלען זיינען די רייכערע צוגעריי׳סטע סוחרים.

נישט קוקענדיג אויף דער נצגויער אָבסערוואַציע און פּאָליציי׳אַישער נאָכשפּירונג פֿלעגען די גנבות נישט אויפֿהערען און כמעט טאָג טעגליך פֿלעגען זיי אין די ערשטקלאַסיגע ווילנער האָטעלען בעגייט ווערען.

מערקווירדיגער פֿון אַלץ איז געווען דאָס, די גנבות פֿלעגען פֿאָרקומען דוקא אין מיטען טאָג. דער גנב פֿלעגט דערביי צוגעמען ביי זיין קרבן די ווערט פֿולסטע זאַכען. נישט רעכענדיג קיין שלעסער און נישט איבערלאָזענדיג קיין מינדסטע שפּורען פֿון זיין „ארבייט".

אָפֿט פֿלעגט טרעפֿען, אז די גנבה פֿלעגט אויסגעפֿיהרט ווערען אין דעם מאָמענט, ווען דער געליטענער פֿלעגט אויף א קורצער ווײַלע פֿאַרלאָזען זיין האָטעל צימער ווערענדיג אַרױסגערופֿען צום טעלעפֿאָן.

א פּאָליציי-אַגענט וואָס האָט געפֿיהרט אָבסערוואַציע אין די האָטעלען האָט בעמערקט ווי אין איינעם פֿון די האָטעלען איז אַריינגעקומען א בעקאַנטער פּראָפֿעסיאָנעלער גנב און אַפּעריסט ע. קראַשער, מיט א וואַליזע אין האַנד, מעשה רייזענדער.

קראַשער האָט גענומען א צימער. אין א קורצער ווײַלע אַרום איז ער אַראָפּגעגאַנגען אין טעלעפֿאָן-צימער און אַראָפּגערופֿען צום טעלעפֿאָן זיין שכן א ביאַליסטאָקער סוחר זאַגענדיג, אז איהם רופֿט א סוחר.

אין מאָמענט ווען דער סוחר האָט זיך געפֿונען אונטען האָט קראַשער זיך אַריינגעגנב׳עט אין יענעם צימער און צוגענומען פֿון טיש א פּאָרטפֿעל מיט א גרעסערער געלד-סומע און וואַליזע.

ווען דער סוחר האָט זיך אין א ווײַלע אַרום צוריקגעקערט און בעמערקט די ג׳בה אויפֿגעהויבען אַן אַלאַרם האָט זיך צווישען די האָטעל-בעאַמטע אויך געפֿונען קראַשער, וועלכער האָט געגעבען עצ׳ות, ווי צו כאַפּען דעם גנב און דערווייל געפּרובט פֿאַרלאָזען דעם האָטעל. אין דעם מאָמענט איז ער פֿאַרהאַלטען געוואָרען דורך דעם געהיים-אַגענט.

א חוץ די גנבות ווערט נאָך דער פֿאַרהאַפֿטענער אָנגעקלאָגט אין א רייה אַנדערע פֿערברעכענס, וואָס ער איז בעגאַנגען אונטער פֿערשידענע פֿאַמיליעס.

קראַשער איז אַריינגעזעצט געוואָרען אין תּפֿיסה

דריי פּרעסע-פּראָצעסען

איבער איין ווייס רוסישען רעדאַקטאָר.

וואַרשאַ, 23 (טעלעפֿאָניש) נעכטען זיינען אין קרייז-געריכט בעהאַנדעלט געוואָרען 3 פּרעסע-פּראָצעסען איבער׳ן רעדאַקטאָר פֿון דער ווייסרוסישער צייטשריפֿט „בעלאַרוסקאַ ספּראַוואַ", ה׳ שימאַן מאַקוליק, וועלכער האָט זיך ביז׳ן פּראָצעס געפֿונען אויף דער פֿריי לויט אַן ערבות פֿון 700 גילדען.

לויט׳ן בעשולדיגונגס אַקט ווערט דער רעדאַקטאָר בעשולדיגט אין גאַנצע דריי חטאים. איינמאָל — דעם 7-טען יולי 1926 — האָט ער אָפּגעדרוקט אַנ׳אַרטיקעל אונטער׳ן נאָמען „13,000 אַסאַדניקעס", אין וועלכען ס׳איז זעהר שאַרף קריטיקירט געוואָרען די מיליטערישע קאָלאָניזאַציע אויף די ווייסרוסישע טעריטאָריעס. דעם 11 טען פֿון זעלבען חודש איז אין דער זעלבער צייטונג ווידער ערשינען א פֿסול׳ער אַרטיקעל און צום סוף ווערט איהם פֿאָרגעוואָרפֿען די עבירה פֿאַר א דריטען אַרטיקעל, געדרוקט דעם 24-טען סיוו׳ם זעלבען חודש וועגען אַמנעסטיע.

צוליב פֿאָרמעלע טעמים ווערט דער ערשטער פּראָצעס אָפּגעלעגט. די איבעריגע צוויי משפּטים קומען פֿאָר, און דער רעדאַקטאָר ווערט פֿאַראורטיילט פֿאַר׳ן ערשטען אַרטיקעל — 1 יאָהר טורמע און פֿאַר׳ן 2-טען — 2 יאָהר מיט 6 חדשים. בסך-הכל הייסט דאָס 3 יאָהר מיט 6 חדשים.

דער דאָזיגער הארבער פּסק-דין האָט אַרויסגערופֿען א סענסאַציע אין זאַל, ווייל עס איז דאָס ערשטע מאָל, אז מען זאָל אין א פּרעסע-פּראָצעס אַרויסטראָגען אַזא שטרענגען אורטייל.

דער פֿערטיידיגער בעט, אז דאָס געריכט זאָל בעפֿרייען זיין קליענט געגען קויציע. דאָס געריכט איז מסכים דעם פֿאַראורטיילטען צו בעפֿרייען געגען אַנ׳ערבות פֿון 10,000 זלאָטעס. היות אָבער ווי דער פֿאַר׳משפּט׳ער פֿאַרמאָגט נישט אַזא גרויסע סומע — ווערט ער תּיכּף אַרעסטירט און אָפּגעפֿיהרט אין טורמע.

צום סוף בעשליסט אויך דאָס געריכט צו קאָנפֿיסקירען אַלע פֿאַרהאַלטענע עקזעמפּליאַרען פֿון די אינקרימינירטע צייטונגען.

אַמעריקאַנער „ראַביים" ווערען בעשולדיגט אין פֿאַרדינען קריסטענטום

ניו-יאָרק. (י. ט. אַ.) אויף דער קאָנפֿערענץ פֿון דער יודישער אָרגאַניזאַציע „מנורה", וואָס איז דאָ אָפּגעהאַלטען געוואָרען איז געקומען צו א שאַרפֿען קאָנפֿליקט צווישען די אַנטיילנעהמער אין דער קאָנפֿערענץ צוליב געגענזייטיגע פֿאָרוואורפֿען און נישט אָפּהיטען די יודישע טראַדיציעס.

די וועלטליכע דעלעגאַטען האָבען פֿאָרגעוואָרפֿען די „ראַביים" דאָס זיי זיינען אַפּיקורסים און גלויבען אַליין נישט אין דאָס וואָס זיי דרשענען. פּראָפֿ. איזראַעל וועקסלער האָט שטאַרק קריטיקירט די „ראַביים" פֿאָרוואַרפֿענדיג דאָס זיי פּרעדיגען קריסטענטום צווישען יודען, נישט גלויבענדיג אַליין נישט אין יודענטום און נישט אין קריסטענטום.

ראַבינער יאַנג האָט פֿערטיידיגט דעם שטאַנדפּונקט פֿון אָרטאָדאָקסישען יודענטום און געפֿאָדערט דעם צוריקקעהר צו די אַלטע יודישע מסורה. האַלב אָדער גאַנץ רעפֿאָרם וועט נאָר דערפֿיהרען צום חורבן פֿון יודענטום.

די יודען אין אַמעריקאַנישען לעבען.

ניו-יאָרק. (י.ט.אַ.) אין א בוך וועגען די אַמעריקאַנער יידען, וואָס איז נישט לאַנג ערשינען ווערט, אויפ׳ן סמך פֿון רייכע מאַטעריאַלען בעהאַנדעלט די ראָל פֿון יודען אין אַמעריקאַנער לעבען. עס ווייזט זיך אַרויס, אז אין מעדיצין שפּילען די יודען א בעדייטענדע גרעסערע ראָלע ווי אויף אַנדערע געביטען. די יודישע ביאָגראַפֿישע ביוראָ האָט אַרויסגעגעבען א באַנד וואָס ענטהאַלט 2527 ביאָגראַפֿיעס פֿון אַמעריקאַנער יודען, וועלכע האָבען זיך אויסגעצייכענט אויף וועלכען עס איז געביט. פֿון דער צאָהל זיינען 414 אונטערגיסטען און כירורגען; 57 געלעהרטע, 56 פּעדאַגאָגען, 13 פּראָפֿעסאָרען, 50 סאָציאַלע פֿערזאָרגער, 60 באַנקירען, 38 זשורנאַליסטען, 10 פֿילאַנטראָפּען, 34 אַקטיאָרען, 7 פֿילם-פֿאַבריקאַנטען און טעאַטער-לייטער, 4 דיכטער, 3 אַרבייטער-פֿיהרער א. אַ. אין אַמעריקאַנער קאָנגרעס זיינען פֿאַרהאַן 11 יודען, צו די לאַנד-פּאַרלאַמענטען געהערען 13 יודען צווישען די בעקאַנטע אַמעריקאַנער פֿערלעגער זיינען 24 יודען.

Photographe

H. Sroka

ŁODŹ.
Brzezińska 69.

דאָס אַטעליער איז ניי-רעמאָנטירט און פֿערגרעסערט, יוז אויך פֿערזעהען מיט די נײַעסטע „עדים אָ ז"-רעפֿלעקטאָרען.

דערמיט ־איך איך בעקאַנט, אז צוליב רעקלאַמע האָב איך איינגעפֿיהרט אויסערגעוועהנליכע נידריגע פּרייזען אויף מיינע קינסטלעריש אויסגעפֿערטיגטע פֿאָטאָגראַפֿיעס לויט די אונטען - אויסגערעכענטען אויסנאַהמס-פּרייזען:

6 פּאָסטקאַרטען
נ.פ. דאָפּעלט רעטושירט 3 זל.

6 קאַבינעט-בילדער „ 8

1 אָריגינאַל-פּאָרטרעט נ.פ. 8 „

אויסער דעם גרופּען-אויפֿנאַהמען אויסער׳ן אַטעליער ווערען אויך אָנגענומען אויפֿנאַהמען צו זעהר מעסיגע פּרייזען. צופֿאָהר מיט׳ן טראַמוואַי נומער 1.

בעמ.: צו יעדען האַלבען טוץ פּאָסטקאַרטען ווערט צוגעגעבען א פּאָטאָ-פּאָרטרעט.

טעאַטער „סקאַלאַ", ציגעל-גאַס 18.

גאַסטראָלען פֿון בעריהמטען אַרטיסט

יוליוס אדלער

צוזאַמען מיט זיין אויסגעצייכענטען אַנסאַמבל. פֿרויען: הדסה, האָליטש, רעגינאַ, סאַלאָמאָן, פֿאָדערמאַן, שייעוויטש. מענער: האַמבורגער, לאַוי, קורט, קאָן, קראַנק, שטאַקפֿעדער, ראַטשייז און אַנדערע.

פֿרייטאָג, דעם 25. און שבת, דעם 26. פֿעברואַר, 8.30 אָוונד צום 3. און 4. מאָל די הערליכע מעלאָדראַמע מיט געזאַנג און טענץ אין 3 אַקטען מיט עפּילאָג פֿון א. פֿריימאַן, וועלכע האָט געהאַט א גוואַלדיגען ערפֿאָלג

„דער בלינדער מאַלער"

מיט יוליוס אדלער אין דער טיטול-ראָל.

אין דער פּיעסע ווערען געזונגען פֿאָלגענדע שלאַגער-נומערן: 1) וואָס געוועז איז געוועז...—געזונגען פֿון יוליוס אדלער; 2) זאָרג נישט מאַלי—געזונגען פֿון ר. רעגינאַ און א. שטאַקפֿעדער; 3) זאָל עס געהן, ווי עס געהט—געזונגען פֿון ל. סאַלמאַן און אַנסאַמבל; 4) מאַסיע, מאַסיע—געזונגען פֿון ה. שייעוויטש און א. קורין.

שבת, ד. 26 ד"ח 3.30 נאָכמ. צו ביליגע פּרייזען די בעל. דראַמע אין 4 אַקטען

„קרייצער סאָנאַטאַ" הויפּט-ראָל רפאל פֿרידלעבער - יוליוס אדלער.

מאָנטאָג, ד. 28 ד.ח. 8.30 אָוונד גרויסע פֿאָפּול. פֿאָרשטעלונג צו ביליגע פּרייזען אויפ׳ן אַלגעם. פֿערלאַנג טאָלער׳ס סאָציאַלע טראַגעדיע „הינקעמאַן".

בילעטען אין קאַסע פֿון טעאַטער „סקאַלאַ". אימפּרעס.: א. שטאַקפֿעדער.

„די שוואַרצע כריזאַנטעמע".

(29 עקזאָטישער ראָמאַן.

15.

אין דער יאַפּאַנישער געזאַנדשאַפֿט.

אויף דער מאַרסאָ-גאַס לע׳ם דעם בנין פֿון דער יאַפּאַנישער געזאַנדשאַפֿט האָט זיך געלאָזט מערקען א שטאַרקערע בעוועגונג, ווי געוועהנליך.

דער סעקרעטאַר פֿון דער געזאַנדשאַפֿט האָט א שטאַרק אויפֿגערודערטער איבערגעגעבען א בעריכט דעם געזאַנדטען.

— נאָך דעם ווי דער וויקאָנט יאַקאָ האָט איבערגעגעבען דעם בריף אויף אייער נאָמען, הער מאַרקיז, איז ער נאָך געקומען אַהער מיט דער בקשה, מ׳זאָל אָנגעהמען מיטלען, כּדי צו אָפּהיטען דעם פּרינץ׳ס און דער פּרינצעסינ׳ס זאַכען, וואָס זיינען איבערגעלאָזט געוואָרען אויף הזקר אין „גראַנד האָטעל".

— טעלעפֿאָנירט תּיכּף אָן דעם פּרעפֿעקט, און בעט איהר, ער זאָל צו מיר אַריינקומען, אָדער צושיקען זיין געהילף.

— איך געה שוין! — האָט געענטפֿערט דער סעקרעטאַר, דערווייטערענדיג זיך.

דער מאַרקיז, וועלכער איז געזעסען אין זיין פּרעכטיגען קאַבינעט, איז ווייזט אויס נאָר-וואָס אויפֿגעשטאַנען פֿון שלאָף.

ער איז געווען אָנגעטאָן אין א סאַמעטענער טוזשורקע, אָרויפֿגעצויגען אויפ׳ן נאַכט העמד. זיין צוקנייטשט, גלאַט אויסגעראַזירט געזיכט איז געווען פֿערשלאָפֿען, און אויך פֿון די אויגען איז נאָך נישט אַרויס דער דרעמעל.

מען האָט איהם פֿריה אויפֿגעוועקט, אַרום אַכט א זייגער, מחמת מען האָט תּיכּף געמוזט אַריבערשיקען אַ ראַפּאָרט קיין טאָקיאָ.

דער מאַרקיז האָט זיך אויסגעצויגען און א געניץ געטון.

— דער גוטער שלאָק זאָל טרעפֿען די אַלע דופלען! ס׳איז בויטיג געוועזען, זעהספֿו, אז דער פּרינץ זאָל קומען אַהער מיט אַ וויטיגער שליחות, און מיטנעהמען מיט זיך די שוועסטער! איצט האָט ער מיך אַריינגעפּאַקט אין א פֿיינעם פּעקעל...

קרעכצענדיג, און אָנלעהנענדיג זיך מיט דער האַנד אין שרייבטיש, האָט זיך דער געזאַנדטער אויפֿגעהויבען.

דער לאַקאַי, וואָס איז אַריינגעקומען האָט איהם אויף א זילבערנער טאַץ צוגעטראָגען א וויזיט-קאַרטעל.

— „יאַמאַטאָ, — האָט דער מאַרקיז איבערגעלייענט — בעט אַריין!

יאַמאַסאָ איז אַריינגעקומען.

— נו, וואָס, מיין פֿעראָרדענונג איז אויסגעפֿיהרט? — האָט דער מאַרקיז געפֿרעגט.

— איך בעט אום ענטשולדיגונג, נאָר מיר איז נישט געלונגען צו געפֿינען די דאַמע. האָבענדיג מורא פֿאַר פֿערפֿאָלגונג, איז זי, נאָך איידער מ׳האָט מיר צו-וויסען געגעבען, אַוועקגעפֿאָרען קיין בריסעל.

דער געזאַנדטער האָט זיך פֿערטראַכט.

— איך בין געקומען צו מעלדען — האָט יאַמאַטאָ פֿאָרט געזעצט — וועגען אַנ׳אויסערגעוועהנליכע זאַך: די פּרינצעסין קאָמאַטסו איז פֿערשוואונדען...

— איהר האָט זיך פֿערשפּעטיגט מיט דער ידיעה. מיר ווייסען שוין דערפֿון

יאַמאַטאָ האָט פֿערשעמט א שמייכעל געטון.

— אפשר, הער מאַרקיז וועט איהר בעפֿעהלען אָנצונעהמען מיטלען צו זוכען זי?

— מ׳דאַרף וואַרטען אויף אינסטרוקציעס פֿון טאָקיאָ.

— כ׳קאָן שוין געהן?

— ניין, וואַרט צו אונטען, אין אויפֿנאַהם-צימער. איך וועל אייך נאָך היינט אוודאי דאַרפֿען האָבען.

דער געזאַנדטער איז צוגעגאַנגען צום טעלעפֿאָן.

— נומער 169 ביוראָ 85 .. יאָ, יאָ... א דאַנק! עס האָט זיך דערהערט א קלונגען.

— האָטעל „סעז"? האָט דער מאַרקיז א פֿרעג געטון.

— רופֿט צו צום טעלעפֿאָן דעם הער קון כאַנג.

— קון-כאַנג? איהר הערט? היינט האָט מען דער׳הרג׳עט אויף א דועל דעם פּרינץ קאָמאַטסו. איהר וועט תּיכּף מוזען אַרויספֿאָהרען קיין בריסעל, און פֿון דאָרטען, אויב ס׳וועט נויטיג זיין קיין לאָנדאָן, נאָך די דאַמע... איהר ווייסט שוין וועלכע... מוז מען אומבעדינגט אויסגעפֿינען, און דערוויסען זיך, פֿונוואַנען זי שעפּט איהרע אינפֿאָרמאַציעס.

דער מאַרקיז האָט אַריינגערופֿען דעם לאַקאַי.

— שיקט עמיצען אַרויס נאָך אונזער באַנזאַ! — האָט ער בעפֿוילען, פֿערטיפֿענדיג זיך אין דער אָנגעקומענער פּאָסט.

— אַך, ווידער די גרעפֿין! — האָט ער אויסגערופֿען, אָפּשטעלענדיג זיך אויף איין בריף, אין וועלכען ס׳איז געווען, צווישען אַנדערע געשריבען: „אויב א ה׳ זענט מסכּים אויף מיינע בעדינגונגען, טאָ שרייבט פּאָסט-רעסטאַנט קיין בריסעל, נ. 1313.

עס האָט זיך געהאַנדעלט, וועגען א פֿרוי א שפּיאָנקע, וואָס האָט געפֿאָדערט גרויסע געלדער פֿאַר פּלענער פֿון א פֿעסטונג.

דעם מאַרקיז געדאַנקען זיינען איבערגעריסען געוואָרען מיט׳ן דערשיינען פֿון לאַקיי, וועלכער האָט געמאָלדען, אז דעם פּרינץ׳ס סעקונדאַנטען, וועלכע האָבען נאָר וואָס גערעדט דורכ׳ן טעלעפֿאָן, בעטען דעם געזאַנדטען וועגען אַנ׳אוידיענץ.

— לאַדענט זיי איין אויף פֿינף א זייגער.

איצט איז שוין געווען צעהן א זייגער, און ער האָט זיך דערמאָנט, אז ער האָט צו זיך פֿערבעטען דעם פּרעפֿעקט. ער איז זיך דעריבער אַריין איבערטון.

16.

אין דעם שלאָס פֿון קאָמאַטסו.

אין דעם הויף-פּאַרק אין דעם קליינעם אַלטערטימליכען שלאָס איז געזעסען די פּרינצעסין מאַראָאָ קאָמאַטסו, כריזאַנטעמוס מוטער.

זי האָט זיך איצט געפֿונען אין איהר בעליבט צימער, וואָס האָט אָפּגעהיטען דעם אַלטען יאַפּאַנישען אויסזעהן.

מאַראָאָ האָט זיך בשום אופֿן נישט געקאָנט צוגעוואוינען צו שטולען און פֿאָטעלען, און איהר פֿערגעניגען איז געווען צו רוהען אויף טעפּיכער מיט זיידענע זעסלען און מיט קישעלעך פֿאַר די קניהען.

זי האָט נאָר וואָס בעקומען א בריף פֿון איהר זוהן, וועלכען יענער האָט אַרויסגעשיקט אויפ׳ן וועג פֿון פּוצק קיין פֿראַנקרייך, און זיך בעקליבען איהם אַדורכצולייענען.

מען האָט איהר אָבער פּלוצים געמאָלדען, אז עס איז צו איהר געקומען צופֿאָהרען דער מאַרקיז איטאָ.

(פֿאָרטזעצונג קומט)

טעלעגראַמען.

וועלט-רעוואָלוציע פון אַנטיסעמיטן

אַ שפּאַנעל-נייער פּראָיעקט פון היטלער.

בערלין, 23. (טעלעפאָניש דורך יט"אַ) דער באַקאַנטער לידער פון די פּעלקישע היטלער איז אין זיין אָרגאַן „פּעלקישער בעאָבאַכטער" אַרויס מיט אַ נייעם לאָזונג ווי אַזוי צו באַקעמפן דאָס וועלט-יודענטום.

היטלער לעגט פאָר צו נעהמען אַ ביי-שפּיל פון די באָלשעוויקעס, וועלכע ווילן רעוואָלוציאָניזירן די וועלט.

די אַנטיסעמיטן דאַרפן אויך דורכ-פיהרן דעם אַנטיסעמיטיזם אויף'ן רע-וואָלוציאָנערן אופן. נאָר דורך אַ וועלט-רעוואָלוציע פון די אַנטיסעמיטן וועט געלונגען צו באַקעמפן די יודען.

הונדערט טויזענד פּוילישע אַרבייטסלאָזע

פאָהרען אַרויס אויף סעזאָן-אַרבייט קיין דייטשלאַנד.

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש) דאָ איז געקומען אַ פאָרשטעהער פון דער דייטשער אַרבייטס-צענטראַלע ה' שולץ, וועלכער ווערבירט, אין פאַרשטענדיגונג מיט דער פּוילישער-מאַכט, לאַנדווירטשאַפטליכע סעזאָן-אַרבייטער קיין דייטשלאַנד. אין דער צאָהל פון 100 000 פּערזאָן.

ליטוויש-פּוילישע באַציהונגען.

קלאַנגען וועגן נייע פשרה-פאָרשלאַגען מצד ליטע.

קאָוונע, 23 (זפּ. טעל) ס'קורסירן קלאַנגען, אַז די רעגירונג זאָל האָבן מיטגעטיילט דעם פאָרזיצער פון דער אויסער'ן-קאָמיסיע פון סיים, וועגן צוגרייטן נייע פּראָפּאָזיציעס, וועלכע זאָלן מעגליך מאַכן אַ פשרה'דיגע ערלעדיגונג פון די שטרייט-פראַגען צווישן פּוילן און ליטע.

וואַרשאַווער „פרייהדענקער" בילדען אַ יוד. סעקציע

באַשליסן אַרויסטרעטן מיט אַן'אַקציע געגען יודישע קלער...

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די פרייהדענקער-געזעלשאַפט אין וואַרשאַ האָט באַשלאָסן צו שאַפן אַ יודישע סעקציע און צו דעם צוועק זענען איינגעלאַדען געוואָרן פאָרשטעהער פון די פּראָפעסיאָנעלע אָרגאַניזאַציעס.

ס'זענען געקומען די לינקע „פּועלי-ציון" און „ווינטע". די פּ. צ. האָבן געשטעלט אַ באַדינג, אַז די פרייהדענקער-געזעלשאַפט זאָל אָננעהמען אַ פּאָזיטיוו שטעלונג צום יודיש-וועלטליכן שול וועזען און זיי זאָלן נישט באַקעמפן די אָרגאַניזאַציעס, וועלכע שליסן זיך אָן צו זיי.

די פאָרזאַמלונג זענען אָפּגעוואָרפן געוואָרן צו דער אָרגאַניזאַציע זענען נאָר צוגעשטאַנען די „ווינטע". ס'איז באַשלאָסן געוואָרן בעשותפות אַרויסצוטרעטן מיט אַן'אַקציע געגען יודישען קלער... (מיט'ן נישט-יוד. זענען די פרייהדענקער — אָדער „פרייע פון דענקען", שוין אוראַי פאַרטיג...)

— — —

„בונד" נעמט נישט אַנטייל אין דער אַקציע פאַר'ן אַרבייטענדען א"י.

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) צו דער קאָנפע-רענץ וואָס די לינקע „פּועלי ציון" האָ-בן גערופן וועגן אָנהויבן אַן'אַק-ציע פאַר'ן אַרבייטענדען ארץ-ישראל, זענען די „ווינטע" און „בונד" נישט געקומען.

די „פּועלי ציון" האָבען באַשלאָסן צו מאַכען אַ זאַמעל חודש פון 25. פעב. ביז'ן 20. מערץ.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:

מ. בראָדערזאָהן, ל. בראַנס, ח. י. ברוסטאָווסקי, ב. ווינער

פאַראַנטוואָרטל. רעד.: ח. קויפמאַן.

אַרויסגעבער: פאַרלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוקציר-קאָאָפּעראַטי-ווע מיט אַ-אַי-האַפטונג.

Miejski Kinematograf Cświatowy

Wodny Rynek.

היינט און פאָלגענדע טעג!

דאָס גרויסע מייסטערווערק

„QUO VADIS"

מיט EMIL JANNINGS אין דער הויפּט-ראָלע.

עד מתי עצל תשכב?

ווי לאַנג וועסטו וואַרטען מיט דיינע איצטיגע און פאַר-מלחמה'דיגע וועקסלען?

מתי תקום משנתך?

ווען וועסטו קומען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אויסטאַוו, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעסער און קאָ-מיסאַריאַט-רושאַנדו, ביטעס וועגען דירה און אוזשאַנד ראַזיעטטשי און אין אַלע פּאָליציי-באַצירקען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערצעזיעס, אַקטען דאַראָווינעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

רעכטס-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ,

פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52

שנעל, רעיעל און ביליג!

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66

צאָהן - כירורג

ספּעצ. פון כירורגישע קראַנק-הייטען ווי: שטשענקעס, גומענס, דושאַנעלעס, צאָהן - פיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1—3 און פון 7—9 אָוו. זונטאָג 10—12.

Dr. med.

Braun

פּאָלודניאָווא 28

טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און וועענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוועכע.

באַהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)

נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונט

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 6—9 אין אָוונט, פריה—12 ביז 3 נאָכמ. 373

היילפּעדאַגאָגישע קורסען

פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער.

שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, טויבשטומהייט)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען-אַרצט.

עלעקטריזאַציעס, ליכטהייל-אַפּאַראַטען.

CEGIELNIANA 6, tel. 51-89

עמפּפאַנגט פון 5 — 7 אָוונד.

Dr. med.

L. Pikielny

ספּעציאַל-אַרצט, פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען

Nawrot 8,

telefon 19-90.

עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 241

Dr. Z.

Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז, און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9

טעלעפאָן 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

Dr. med.

W. Eychner

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זיך איבערגעצויגן אויף זשעראָמסקיעגאָ 11 טעל. 34-72.

נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2

מיטאָג אין דער היים פון 6-8 אָוו.

— ד"ר —

הערשענהאָרן

Zawadzka 15,

telefon 11-87

— — ספּעציאַליסט פאַר — —

קינדער - קראַנקהייטען.

נעמט אָן אין דער היים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „פּאָמאָץ".

Ć Ć

דערמיט מעלדען מיר באַקאַנט דער געעהרטער קליענטעלע, אַז מיר האָבען געעפענט

אין לאָדז, פּאָמאָרסקאַ 18

אַ הורט-פאַבריקס-לאַגער פון פּאָרצעלאַן- :-: און סאָרטירונגען פון דער פאַבריק :-:

„Ćmielów"

וועלכע איז באַקאַנט פון איהר זעלטענער אויסאַרבייטונג אויף לאַגער באַזיצען מיר אַ רייכען אויס-וואַהל פון טיש-טיי- און געמאָלטע

סערוויזען.

שנעלע, ביליגע און פּינקטליכע ליפערונגען.

Ć Ć

„ĆMIELÓW"

Sz. P. Gurman i J. A. Fajngold

ŁÓDŹ, UL. POMORSKA 18.

Tel. 56-89.

1047

Ć Ć

ביליגער עלעקטרישער שטראָם מיט 65 פּראָצ.

קען יעדערער באַקומען. ווען עס ווערט איבערגעאַרבייט פון

אַ ליטשניק אויף אַ אַגראַניטשניק,

ווי אויך נייע אַנלאַגעס, איבעראַרבייטען פון אַלטע אויף נייע, אַ אַסאָרטימענט פון דער עלעקטראָווניע-אַלעס אויף ראַטעס!

אָנפראַגעס אומזיסט פון 3 - 5 יעדען טאָג. קומט און איבערצייגט אייך!

קאָנצעסיאָנירטע פירמע

Ch. SOLNIK i M. TORNER

Cegielniana 63 (sklep frontowy) אין הויז פון פּוילישען טעאַטער

בעפאָר

איהר געהט קויפען, איבערצייגט אייך, אַז גאָר ביי אונז קענט איהר באַקומען צו די ביליג-סטע קאָנקורענץ-פּרייזען!

אַ בעט מיט וועגטלעך. ווייס אָדער ברוין געמאָהלט 15 זל. אַ פעלד-בעט—14 זל. ספּאָרט-וואָגען—58 זל., ווי אויך די איבעראַל-באַוואוסטע פּאַטענטירטע

פעלד-בעטען „Palma-Patent"

פאַרוועלכע מיר גאַראַנטירען

אויף לאַגער געפינט זיך שטענדיג אַ גרויסער אויסוואַהל ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, אַמעריקאַנקעס, קינדער-וועגעלעך שאַטקאָווע און געבעטע מאַטראַצען. ביליגסטע פּרייזען! רעיעלע בעהאַנדלונג!

לאָדז, פּוילנאָצנאַ 24, טעל. 31-85

זעמטליכע רעפּעראַטורען ווערען אָנגענומען.

צאָהן-אַרצט מ.

שוואַרץ

פריהער: נאָוואָמיעסקאַ 21

וואוינט יעצט:

וואָלבאָרסקאַ 33

אַ קוואַליפיצירטער

שטריקער-מייסטער

זוכט אַ פּאָסטען ביי D. און P. מאַשין און פער-שידענע סאָרטען מוסטער-מאַשינען און אויך ביי רענדער - שליפען מאַשין. צו ערפאַהרען אין אַ"ם.

חיכטיג פאַר דאַמען!

עלעגאַנטע וועש

אין דער בעסטער אויס-פיהרונג צו קויפען צו פּרייזען צו באַקומען

36 וואָלכאָוניאַ 36

(פּראָיעקט-יעוועלס) מיינער

א צימער

מיט אַ באַזונדערען איינגאַנג ביי אַ פאַמיליע צו פּעדריגען. צו ערפאַהרען פּאָנסקאַ 39, וו. 18 פון 1—3 נאָכמ. 1045

Dr. ADAM

Grosglik

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78

הויט און וועענערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָווענד.

Dr. med. **Ludwik**

Rapeport

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel 44-10.

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָווענד.

Mydło Kollontay z pralką

גענעראַל-פאָרטרעטער אויף לאָדז:

S. B. REDLIC, Łódź, Pomorska 19.

דאַנטיסט און צאָהנטעכניק

י. ביטשענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונד.

פּרייזען ביליגע! באַראַטונג אָהן געצאָהלט

אַכטונג, ציימונגס-פאַרשפּרייטער!

לויט'ן באַשלוס פון דער פאַרוואַלטונג זיצונג פון 23. פעברואַר ד. י. ווערען באַפולמעכטיגט די ח"ח: בלאַכמאַן און גאָלדבלום איינצוקאַסירען די ביישטייערן.

די פאַרוואַלטונג.

לונגען-קראַנקהייטען!

רעקאָמענדירט דורך די ה"ה דאָקטוירים

Balsam Thlocolan Aqe

ביי סוכאָטעס, בראָנכיט, הוסט פאַרלייכטערט ביי פלעגמע, פאַרשטאַרקט דעם אָרגאַניזם און דעם זעלבסטגעפיהל פון קראַנקען, פאַרגרעסערט די וואָג פון קערפּער

„Balsam Thlocolan Aqe" פאַרקויפען אַפּטייקען.

פאַרלאַנגט נור אין אָריגינעלער פּאַקונג פון דער אַפּטייק 1492

A. Gąsecki w Warszawie, ul. Leszno 41

1048

קאַווארניע

„ZAKOPIANSKA"

117 Piotrkowska 117

גיט אויס: פריהשטיקן, מיטאָגען און אָוונט-ברויטען.

טעגליך וועמפּלעך, די קיך געפינט זיך אונטער דער ליטונג פון באַוואוסטען קיך-מייסטער **A. Taszycki**

מעסיגע פּרייזען! :--: קאָנצערט וועהרענד מיטאָג-צייט און אָוונדברויטען.

אַנאָנסען - פּרייז:

פאַר אַ מילימעטער - שורה.

פאַרן טעקסט 15 גראָשען, פּריוואַט 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פּרייוואַט 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פּרייוואַט 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַגענטורען 100 פּראָצענט טייערער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצענט טייערער.

אַבאָנאַמענט-פּרייז:

אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פאַר'ן אינהאַלט פון טערמין פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פאַראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען פון טאָג און ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.